

અ.....નુ.....ક.....મ

૧	પ્રભુ તારૈ ચરણે	૧
૨	ભાવના લવનાશિની	૧૯
૩	આત્મચિંતન	૫૯
૪	મનની માવજત	૬૯
૫	પથ પ્રદર્શન	૧૦૯

જ્ઞાનદાનની ગંગા

રૂપિયા

દાતા

૨૫૦-૦૦ શ્રી સાત રસ્તા જૈન સંઘ : મુંબઈ

૨૫૦-૦૦ સોનખાઈ દેવરાજ ઘેલાભાઈ [કોડાય : કચ્છ]

૨૫૦-૦૦ વેલખાઈ વીરજી [ખિદડા : કચ્છ]

૨૫૦-૦૦ મકાખાઈ કાનજી દેવસી [નાગલપુર : કચ્છ]

૨૫૦-૦૦ રવજી વિજયાળ ગાલા [રાયણ : કચ્છ]

૨૫૦-૦૦ સ્વ. ડો. લાણજી ઉમરશી ગડા [સોનાય : કચ્છ]

૨૫૦-૦૦ શ્રી શિવજી સુંદરજી [ખાડા : કચ્છ]

૨૦૧-૦૦ પાનીખાઈ મૂળચંદજી સંઘવી [નાડલાઈ રાજસ્થાન]

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਿਰਫ

ਆਰਮ ਸੰਵੇਦਨ

તમારા જીવનમાં શું ક્યારેય કોઈ મુંઝવણ નથી આવી? આપત્તિ નથી આવી? તમે તમારી મુંઝવણ કે આપત્તિને દૂર કરવા ક્વયં અસમર્થ બન્યા ત્યારે તમે કોની પાસે ગયા? કોનું શરણ લીધું?

શું તમે ક્યારેય દુઃખ—આપત્તિની મુંઝવણમાં જિનેશ્વર દેવનું શરણ લીધું? તમારા હૃદયમાં શું એ દૃઢ નિશ્ચય શ્રદ્ધા છે કે શ્રી જિનેશ્વર ભગવાંત જ આ જગતમાં સાચું શરણ છે? એમના સિવાય આ જગતમાં કોઈ જ સાચું શરણ આપી શકનાર નથી?

ભાગ્યવત! ભૂલા ન ભ્રમો.

કલ્પવૃક્ષને ત્યજીને ભાવળતા શણે જવાની મૂર્ખતા ન કરો.

નિર્ણય કરો: પરમ કૃપાળુ પરમાત્મા સિવાય હું કોઈનું ય શરણ લેનાર નથી. એ જ શરણ છે.

હું શરણાગત !

અરિહતે સરણં પવજ્જામિ

સિદ્ધે સરણં પવજ્જામિ

સાહુ સરણં પવજ્જામિ

કેવલિપન્નત ધમ્મં સરણં પવજ્જામિ ॥

રોજ પ્રભાતે અને રાત્રે સુતી વખતે આ પ્રમાણે શરણ સ્વીકારની પ્રતિજ્ઞા કરો. “હું પરમાત્માનો શરણાગત છું” આ ભાવ પરમાત્મા પ્રત્યે દૃઢ અનુરાગ જન્માવશે પછી સંસારનો રાગ મોળો પડી જશે. જેમ જેમ પરમાત્મા પ્રત્યે રાગ વધતો જશે તેમ તેમ વિષયસુખમાંથી રાગ નિવૃત્ત થવા લાગશે.

આ જન્મ જરા મૃત્યુથી ભયંકર સંસારમાં પરમાત્મા સિવાય આપણા આત્માને કોણ બચાવી શકનાર છે? એ જ શરણ છે. એ જ તારક એ જ બોધક..

આત્મ સંવેદન

હે પદ્મ પિતા પદ્મ કૃપાનાથ !

અનાં કાજથી તસાગમાં રખ તોગખડતા તું આપના, આ જા
હું નાથ ! મારા પગ એક દિવસ કાગડપ્રમની, કુમાની, મારા દેવ !
તું આપનું થયે અચીકાર કડે હું આપના ન મેં માનું સતત અર્પણ
કરી દઉં છું... આપ માટે ગાકલ

હવે માર આપનું જ થાય છે આપના સિવાય, આપન છોડીને
તું કપાય જવાનો નથી મારા આત્માનો તમામ જવાબદારી તું આપન
લાવું છું ..

આપ બો મા ! સ્વામી ! હવે તું શું કરું ! આપ જ મારા
કવા તૈયા છું

મારી મુખતા

હે અનંતજ્ઞાની નાથ !

આજ દિન તુમે મ માટે કમળાજ્ઞાન પૂર્વક મ આપની પાન
પ્રાપ્તિ કરો ? કરો માટે મુખતા...

માટે હવે મારા દિનમાં છે કે દિનમાં અનુ તા મન માન
નથી... તું આજની છું અને માટે હવે મારા તામે થવા મ આપન આપ
કરેલ

નાથ ! માટે આ મુવની સમા આપને હ કૃપાનિધિ આપ
નર્તનવાનો છા માનુ દિવાન આપ આપે છે જેમ મારુ દિન હાથ,
તમા જ મારા વિનયન કરી દેશે જે વ્યક્તિના જે પદાર્થનો સમાન
હા ! અંતિમમાં હાથ, નના મારાથી વિરાગ કે જે માર પછી અમા તું
કે જે મેં કરું

તે કલકલ મ માટે કાલ હવે રાખી નથી રાખી પદ્મ નથી...
માનુ તંપૂર્ણ સમર્પણ આપના થાય કરું છે

દર્શન આપો :

હું વાતસદ્યનિધિ વીતરાગદેવ !

મારે આપનું ધ્યાન ધરવું જોઈએ એ વાત સાચી. પરંતુ હું આપનું ધ્યાન કેવી રીતે ધરું? આપનું સ્મરણ કેવી રીતે કરું?

એકવાર પણ અનુભવમાં આવેલા આત્માનું સ્મરણ થઈ શકે.. આપનું ધ્યાન કેવી રીતે ધરું? નાથ! એકવાર દર્શન આપો! પછી જો હું આપને ભૂલી જાઉં, તો આપ મને શિક્ષા કરજો. દેવોનાં રૂપ કરતાં પણ આપનું રૂપ અનંતગુણ છે! એવું રૂપ જોયા પછી જરૂર હું જગતને ભૂલી જઈશ.

આપ કદાચ કહેશો ‘મારી મૂર્તિનું ધ્યાન ધર.’ ધ્યાન પણ કેવી રીતે કરવું? કારણ કે એ સૌંદર્ય કરતાં જગતમાં બીજા સૌંદર્ય ચઢીયાતા છે!

હું આપના ચરણે આવેલો છું.. આપ દર્શન આપો...

દયા કરો! કરુણા કરો! મારા આત્માનો ઉદ્ધાર કરો! મારા આત્માને પવિત્ર બનાવો!

મારી તો આપના પાસે એક જ પ્રાર્થના છે ‘આપ મને દર્શન આપો, એકવાર દર્શન આપો.’

આત્મ સંવેદન

હે દુષ્ટોદ્ધર !

એ તારે મનુજ જ ન રોય નો નુ બાળે જ મને કાઢે દે ?
તને નહીં મળી શકુ..

કા મ કે નુ ની મજા બની શકા તદ્દ વ મને સવાના કો છે
જગત માં શકાને દર કે છ “વર્ષાથી બમ એની પાછળ બધીએ
છોને “એ નથી મળ્યા તા તન ક્યાથી મળ્યા ?”

પણ છતાં “મનુજ નુ મજા જાય નો ?” એવી સમાવનાને
દરમ્યા તરીકેનું તને યાથી ત્યા છુ યાપરામ મને બાનંદ આવે છ
પરનું નું બમ માં “તુ તન નીં મળુ” તારા બે પ્રા ની વડનાન
સ રામાં મન બાંતિ કાઢે થવ

તા ૧ પ્ર ૧૨ પણ નું મળ્યા જગત જ હર્ષે આપય
પ્રેમ ન કાર તા બદ પ્ર ૧ ૨ મા નાથ !
કાઢે દ “તુ તન નીં મળુ”

૫

પરિગોળ

મા ૧ મનાનાથ !

મ તન બાનન બાકાથના કાઢે વિનાના પ્રદશમા શાખ નાક
નિમિષથી કાવુલ નિરગુણતામા નાં શાખ કાઢે જગતનું મી મીલે ના
ધૂપમદ્યમદ્યાવમાન રાનાવડમા તન બરા પ્રવલ ક્યા નાં—નદી
સાવલ...ક્યાવ ન મળ્યા તુ પાછો વળ્યા બરા...વા નયુ હનું

નાચાગની ઘણાંના લૂ ૧ લનવાના ભંર જા જવા પના
રિતમોનું બાકાથ કુલન પણ થયો નયું હનું મ માં નાનકડી કા
ડેનાં દાર બા ના દિવાલગીથી મ નાનકડા અંધા દોષક પગ થા

મા ૨ દર્ષિ કાઢેના જુમામા પા, બાલ !

મા ૧ નાથ તમે કાઢે ! તમન બેઈ તુ બાથો ન શક્યા ? મ
તમને બોલ્યા ? તમા ૨ કાથ બોલવાના દરક ન જ થા ? તું રનમ
બનીને તદ્દ જ રયો..

ઐક આચમન :

હે કૃપાસાગર દેવાધિદેવ !

મારા હૃદય મંદિરમાં મેં આપની પ્રતિષ્ઠા કરી છે. પરંતુ... મારું મંદિર.. હું પવિત્ર રાખી શકતો નથી... એમાં કચરાના ઢગ જામી ગયા છે

પૂજનની સામગ્રી વેરણ-છેરણ થઈ ગઈ છે છતાંય મારે આપનું પૂજન કરવું છે પૂજન માટે હું ઉત્સુક છું. પ્રભાતનો ઘંટારવ, ધૂપનો મધમધાટ. દીપકનો ઝળહળાટ મને આપની પાસે ખેંચી લાવે છે...

હું મૂંઝાઈ ગયો છું. આપ મારા પર પ્રસન્ન ન બનો તો? નારાજ બની જાઓ તો? એ કલ્પના મને ધ્રુજવી મૂકે છે..હું.. મારું મન બેહોશ બની જાય છે.

કૃપાનાથ !

આપ મારી અશક્તિને ક્ષમા આપજો. મને. મારા હેયામાં આપના પ્રત્યે પૂર્ણ પ્રેમ છે. ભક્તિ છે હું આપની સેવા નથી કરી શકતો.. આપ મારા પાસેથી જટલી અપેક્ષા રાખો છો, તે હું પૂર્ણ કરી શકતો નથી

આપ નારાજ ન થશો. કૃપા ઝંખતા બાળને આપના કૃપા સરવર-માંથી એકાદ આચમન કરવા દેશો?

હે પગમ પિતા !

તારી પાસે આવવાના તે અનન માનો આવખા છે એવી
 નિ તે મારો જેવા શીષ્ય બ્રામક મારો માથાને મૂકેલા છે....

તું મુગ્ધો છું મુ મુ નાગ જ માને ચાતુ છું ? તે માર્ગ મને તારા
 મુખે પોતાનો ? પરંતુ મારું મન વિશ્વાસ ધામ્ય કરતું નથી -

અપાતુ ક્યુ છે દીપ જ્યો છે - તારા નગરના નામનિશાન
 ખાતા નથી એક અધ મનુષ્ય જમ વાત માં તેવી દસ છે -
 નામ તારા અનન ર સ્વેચ્છ ભગવા છેને ? માં સ્મૃત મુદિથી
 સમજવા પ્રવન કરુ છે અટપુ જ નાંદ તથા આપ્ત સેતુ છું
 અને અને જ સાવા માર્ગ સમજવા-નમજવા પ્રવન કરુ છું માર
 ના પ્રવૃત્તિ નાનુગનિષ્ઠ છું.

ક્ર

તુ જ ચાહ- ? !

મારા દેવ !

શાસ્ત્રમત મને કર્તુ કે નુ મધન જુન છે પમ નધા તને સેદ
 ઘડના નથી તા આટલા મધ છૂપા હસની છી જા છે ? જ તને
 ચાહે છે તેનાથી પણ નું છૂપા કમ ચા છે ?

નું અનન સમુદિગાત્રી છે પત્રે તને - ઘાનો છ ? તા ! પ્રેમી
 તારી પાસે જે માને ત નું નાથી કા અમ છે ?

નું પ્રગટ થા

પરંતુ તુ તન આપે પ્રાર્થના કરુ છું ત્યાર પાની પુરુષ મને કહે
 છે " તાર માં સામ પ્રગટ છે "

તો પત્રે તને જે પ્રિય છે તેને નું દર્શન આપે છે એમને ?
 તને જે ચાહે છે તેને નું અપિર મનાવે છે ખરુ ને -

તો પત્રે તને મુ નાંદ ચાતુ ! નું જ મને માલમે તું તને સેદ
 ઘડના નથી નું મને સેદ રહ્યો છે - મસ માત મન એજ થકુ છે !

પરમાત્માની પ્રાપ્તિ :

કોઈ વાર અતિ તૃપ્તિમાં પાણી વિના ગુંગળામણ અનુભવી છે? કોઈ વાર અતિ તાપમાં પવન વિના ગુંગળામણ અનુભવી છે? કોઈ વાર અતિ શુધામાં આહાર વિના તીવ્ર ગુંગળામણ અનુભવી છે?

પરમાત્મતત્ત્વ વિના પરમાત્મતત્ત્વની પ્રાપ્તિ વિના...આપણને તીવ્ર બેચેનીનો અનુભવ છે? જ્યારે આપણે પરમાત્મ-તત્ત્વ વિના શાણ-વાર પણ સુખ્યેન નહિ અનુભવીએ ત્યારે અત્પ ક્ષણોમાં જ આપણને પરમાત્મતત્ત્વની પ્રાપ્તિ થશે,

પરમાત્મતત્ત્વની પ્રાપ્તિ સિવાય જ્યારે આપણને કોઈ જ ઝખના નહિ રહે ત્યારે આપણે પરમાત્મતત્ત્વની પ્રાપ્તિનો સખત પુરુષાર્થ કરી શકીશું.

પ્રીતિ :

હે દેવ! કૃપાનાથ ! હું આપની સાથે પ્રીતિનો સંબંધ બાંધી શકું, એનો કોઈ ઉપાય મને બતાવો! વિશ્વ સાથેની સોપાધિક પ્રીતિથી વિરક્ત બનવું છે. તેવો ધન્ય દિવસ જોવા હું ચાહું છું!

હું જાણું છું આપ વિશ્વથી પર છો. હું જ્યાં સુધી વિશ્વથી પર ન બનું ત્યાં સુધી મારો આપની સાથે સંબંધ થઈ શકે નહીં, જગતની પ્રીતિમાં ફસાયેલાને મુક્ત કરો! એ કામ આપનું નથી?

મારા પર પ્રીતિ કરનારને હું ચાહું છું. એ મને ચાહવાનો ડોળ કરે છે. હું એની કપટલીલા જાણી શકતો નથી. હું એને મારું હૃદય આપી દઉં છું. મારા હૃદયના ટુકડા થઈ જાય છે.

મારા હૃદયેશ! પ્રાણેશ! મારી આવી કરુણ સ્થિતિ આપ જુઓ છો. જાણો છો. છતાં મારી ઉપેક્ષા કેમ કરો છો?

આપ મારા પર કામણ કરો હું આપનો બની જાઉં!...હું આપને જ જોઉં. આપના સિવાય મને કંઈ જ ન દેખાય!

આત્મ, સંવેદન

હે જગદગુરુ!

તમે આપના ચહે સર્વસ્વ પડી દીધું છે' છતાં ન મરુ છું કે
જ આપણે નથી ક્યું' ત્યાં તો હું તને સમજી ન શકું શું
તે મને સમજાય કે પ્રેમનો પગકાપામ મનુષ્ય કદાચ નહીં કે
માને છું કે મારા જ આપણે નથી જાણે પ્રેમી મનુષ્ય જ નહીં
એ પત્ર પાઠ નથી મૂક્યા ન શકું કે આપણે નહીં કે કે
મારું-મારું નામું!

હું શું આપુ ?

ત્રિલોકનાથ !

હું આપના દ્વારે યાચના માટે ખડો છું. હું આપની પાસે યાચના કરું છું. કારણ કે હું ભવની ગલીઓમાં રખડતા ભિખારી છું. હું યાચના કરું તેમાં ખોટું નથી...પરંતુ આ તો આશ્ચર્ય ! આપ મારી પાસે યાચના કરો છો ?

“મિશ્નાં દેહિ”

નાથ હું તો ભિખારી છું..

“મિશ્નાં દેહિ”

મારી પાસે કંઈ નથી...

“મિશ્નાં દેહિ”

હું મુંઝાઉં છું...હું આપને શું આપું ? ભિખારીના આંગણે ભીખ માંગવાની હોય ? મને શરમાવો ના. હું યાચના કરું તેમાં હું શરમાતો નથી આપ જ્યારે યાચના કરો છો. ત્યારે શરમથી હું મરી પડું છું.

“મિશ્નાં દેહિ”

મેં આપવા માટે મારા ઘરમાં શોધવા માડ્યું. એક ટુકડો મળ્યો. મને ભક્તિનો !

હું આજે સનાય

તમા અણુજ વિચારથી મુક્તિ મેળવતી છે? વિરામ અપૂર્વ
અખરસાઓની પ્રાપ્તિ કરતી છે? તો તમે જગદૃષ્ટાનુજિનેશ્વર ભગવાનના
સમક્ષે સ્વીકારો

ભગવાનનું સમ સ્વીકારતું એટલે એમની આપવા માગેલી આજ્ઞા
એનું પાલન કરવા મંજાઈ જતું

“માગ નાશ થાડું ગમત હોના ત્રિભુવનનાથ છે હું નિર્ભય
હું પાપ વિચાર... પાપ કર્યો મા... અતિ કરી કહ્યા સમર્થ નથી... હું
જાતે વનાશ મને છે”

મક્ષ, જ્યાં કોઈ કાંઈનો ધ્યાનનો અને વાજનો વિચાર મનમાં
પ્રસન્નતા આવે છે ભગવાનના નામનું સ્મરણ કરવું

આંખો બંધ કરીને જામના દહન સ્મૃતિમાં વાવરો પેલા દુહા
વિચારા બાગ્યા સમજે

જગત ધીનતા ન હો... જાણવા માય તમ ભગવાનના નાથ છે
જાણ્ય કોઈ જાતનો કમીના નથી... મારું જ આપવને મળી રહ્યું છે..

તને જોઈ રહેલ છે !

અનંત અનંત સિદ્ધ ભગવંતો તને પ્રતિસમય જોઈ રહ્યા છે, એ ધ્યાન રાખે છે ! એ તારી સામે જુઓ છે અને તું જગતની સામે જુઓ છે ! કેવી ગંભીર ભૂલ થઈ રહી છે ?

શ્રી સિમંધરસ્વામી વિગેરે વિચરતા તીર્થંકર ભગવંતો તને જોઈ રહ્યા છે. એ વિચાર પણ તને આવે છે ?

જગતની સામે જોવાનું મોકુફ ગપ્પ ભાઈ, અને તને જોઈ રહેલ પરમાત્મતત્ત્વની સામે જો ! એની સાથે સંબંધ જોડ

એ સંબંધ જોડવાથી તારામાં અચિત્ત શક્તિઓ જાગ્રત થશે. ...અને એ શક્તિઓ દ્વારા તું અભેદભાવે એ પરમાત્મતત્ત્વમાં લીન થઈ જઈશ.

સાચી સગાઈ :

અરિહંત પરમાત્માની અચિત્ત શક્તિનો લાભ મેળવવા માટે આપણે પરમાત્મા સાથે કોઈ સાચી સગાઈ બાંધવી જોઈએ આપણી સ્થૂળ બુદ્ધિના વિચારો મુજબ એમણે અનુસરવું જોઈએ તેવો આગ્રહ છોડી દેવો જોઈએ.

એ અનંત જ્ઞાની છે. અનંત શક્તિશાળી છે, આપણી તમામ મુશ્કેલીથી તેઓ જાત છે. આપણે બહુ ઉતાવળા થવાની જરૂર નથી. તે જે કરશે તે યોગ્ય જ કરશે. એવી શ્રદ્ધાથી એમની ઉપાસનામાં લાગી જવું જોઈએ.

આત્મ સંવેદન

તમને એ લેઈ રહ્યા છે

તમે એ પગ પિતા તરફ તો દિગ્ કા...એ પરમકૃપાળુ સેવ
તમને જેટલો ગમ્યા છે...તમે એમના તરફ નથી જોતા! તમે તો એમની
તરફ જોઈ શકા છો કે જે તમારે તરફ જોવા તૈયાર નથી!

ને કુટુમ્બના સાગર...અર્ચન સક્રિયનિધાન પરમાત્મા તમને પ્રતિ
સમય જોઈ રહ્યા છે પણ તમને કુખ સાનુ? અશાન્તિ શાન્તી? જે
માનવ માતાની દિગ્ધા છે તે માનવ જાત છે કે માતા અને જોઈ
શકી છે પણ કુખ નથી અનુભવનું

તમે એ પ મ પિતા તરફ દિગ્ કરા...તમે જોવા મા- દિગ્ને
મૂલ્ય બનાવે. એને જોવા માતા જન્મના ૧૪મસાટમાંથી મુક્ત થાઓ
આંખો બંધ કરી ન વિચર મનો પાત્રે એ પ મ પિતા] નામ લઈને
ચોક્કસ રીત, જ્યાં જુઓ એના દર્શન ન થાય ત્યાં જુઓ ચોક્કસ ચાપુ
રાખી નહીં ન મનો એક જગત દર્શન થયા પછી આરેષ એ તમને
જોડી જશે નહીં.

સાધનાની ચાવી :

ના કરવી છે, તો તાડં ચિત્ત સ્વચ્છ અને સ્વસ્થ જાઉં કારણ કે સાધનાના કેન્દ્રસ્થાને પરમાત્મ-તત્ત્વ છે. એ પરમાત્મ તત્ત્વનું પ્રતિબિંબ આપણા ચિત્તમાં પડે, ત્યારે જ સાધનાના માર્ગે ગતિ થઈ શકે.

મલિન અને અસ્વસ્થ ચિત્તમાં એ પરમાત્મ-તત્ત્વનું પ્રતિબિંબ કેવું પડશે? હોળાપેલા પાણીમાં તમાડં મોઢું જરા જુઓ તો!

એ ચિત્તનું સ્વસ્થપાણું લાવવા માટે પરમાત્મ-તત્ત્વ પર શંકા વિનાની શ્રદ્ધા સ્થાપિત કરવી પડશે. શ્રદ્ધા વગર ચિત્તસ્વસ્થતા પ્રાપ્ત થઈ શકતી જ નથી!

卐

તું સાધક !

તારા હૃદયમાં પરમાત્મ-પ્રીતિ જાગી નથી પરમાત્માના સાન્નિ-
'યમાં કલાકોના કલાકો વ્યતિત કરવાનું તને ગમતું નથી. થોડીક ક્ષણો તું
ચિત્ત કરે છે તેમાં પણ તારું ચિત્ત પરમાત્મા પ્રત્યે અનુરાગી બનતું નથી.

તું કઈ જાતનો સાધક? તું શાની સાધના કરી રહ્યો છે? ગતાનુ-
ભૂતિક સાધના કરીને તું સાધક કહેવરાવે છે? તારા જેવા સાધકોના
જા ભેગો રહે છે માટે સાધક કહેવરાવે છે?

પરમાત્માને જોઈને તારા હૈયામાં આનંદ થાય છે? એ આનંદની
મારા ચાલે છે? ના અને એમ જ વર્ષો વિતાવી રહ્યો છે! અંતરાત્માના
આનંદની અનુભૂતિ વિના તું કેવી રીતે જગત સમક્ષ સાધુતાનો દેખાવ
કરે છે?

વિધ્યોના ઉપભોગનો આનંદ, મનની કેટલીક ધાગણાઓની
સંકલિત આનંદ તુરંત છે તારે તો આંતરગુણોની પ્રાપ્તિનો આનંદ
અનુભવવાનો છે

આત્મ સંવેદન

બધું પરમાત્માનું !

તમારી પાસે જે કંઈ છે તે તમાનું નથી, એવો નિમિષ તમારા હૃદયમાં
 થઈ જાય પછી એવો વિચાર દરેક જણે કે માની પાસે જે કંઈ છે
 તે બધું માની પરમાત્માનું છે એના ઉપર પા મા માના અધિકાર છે

જોને ખતમ - જે વિચારે છે ના તમને સમજવું કે તમારી પાસે
 જે કંઈ તાર-મુદ્ર છે તે બધું જ પા મા માની કૃપાથી તમને મળ્યું છે

આ વિચાર જ્યાં જ્યાં દરેક બનતો જાય, ત્યાં ત્યાં સર્પિતના ઉપ
 શાસન તમ પા મા માના મનાવડા માન વિના તમને કે રાના

એ બાબત તમ સર્પિત પછી તમાની અધિકાર ડાચી હોવા
 જન બોલે બાબત સર્પિત પા મા માના અધિકાર સ્થાપિત હો
 હોવા પછી પા મા માના મનાવડા માન ન સર્પિતના વ્યવસ્થા તમને
 સમજાવવાના "માની પાસે જે કંઈ છે તે બધું જ પા મા માનું છે"

કૃપા

જે કંઈ મળ્યું છે તેમાં એવા મોહિત ન થઈ જવ કે જેથી જેની કૃપાથી મળ્યું છે તેને ભૂલી જવાય. એવા સર્વનો ત્યાગ કરી દેવો જોઈએ કે જેમાં આસક્ત થવાથી કૃપાગુને ભૂલી જવાનું બનતું હોય.

સુખની પ્રાપ્તિ થાય છે પુણ્યના ઉદયથી. પુણ્યનો ઉદય થાય છે પુણ્યના બંધથી. પુણ્યનો બંધ થાય છે ધર્મના આરાધનથી. ધર્મ મળે છે પરમ કૃપાળુ પરમાત્મા પામેથી. માટે સુખનું મૂળ કારણ તરણ તારણ પરમાત્મા છે.

એ પરમાત્માને જ જીવ ભૂલી ગયો! અને એમની કૃપાથી મળેલા વૈભવ સુખમાં જ રાચી રહ્યો! શું આ કૃતઘનતા નથી?

પરમાત્માની કૃપાથી મળેલા વૈભવનો ઉપયોગ હવે પરમાત્માની આજ્ઞાનુસાર કરવા પણ તૈયાર નથી! ધ્યાન રાખો! પરમાત્માને ન ભૂલો.

સૌંદર્ય :

સૌંદર્ય વિના આકર્ષણ થતું નથી. આકર્ષણ વિના ચિત્ત ચોંટતું નથી. સ્વાત્મા પ્રત્યે ચિત્ત ચોંટતું નથી ને પરમાત્મામાં પણ ચિત્ત ખેંચાતું નથી. કેમ આમ? શું આત્મા અને પરમાત્મામાં સૌંદર્ય નથી કે તે દેખાતું નથી?

પરમાત્માનું સૌંદર્ય જોવા માટે દષ્ટિ સૂક્ષ્મ બનાવો. સૂક્ષ્મ દષ્ટિથી એ સૌંદર્ય નિરખો. નિરખ્યા જ કરો....પછી ચિત્ત ચોંટી જશે. પરમાત્મામાં ચિત્ત ચોંટ્યા પછી આત્માનું સૌંદર્ય ખીલવા માંડશે. એમાંથી અપૂર્વ રસાભૂતિ થશે.

આત્મ સંવેદન

પરમાત્મસ્મરણ

જેમની અનન કરુણાથી નું શાસ વધ રહ્યો છે જેમની અગમ-
જોયર કૃપાથી નું એક ઉચ્ચ મનુષ્યપુષ્પે જીવી રહ્યો છે તે પરમ
પાત્રિય પરમાત્માનો તારા પર ઓછો ઉપકાર છે? તે અનન ઉપકાર
ને કરનાર પરમોપકારીનું સ્મરણ તારા વિનયથી વારંવાર નું કરે છે? બે ના,

તો પછી નું રોજના માટે નથી આનો એમ સમજ રોજના
માટે જોડો આત્મા પરમાત્માનું વારંવાર સ્મરણ કરનારા વાચ પ્રત્યેક
પ્રસન્ન અને પ્રવૃત્તિની સાથે પરમાત્માનો મેઘન કોઈ સમયે તોડે છે
તે તર્જનને સાધી કાઢી પરમાત્માને સ્મરિતવશા વાચ

આપમને એ પરમકૃપાળુએ એટું મધુ આપું છે કે ઉવે
નું એમની પાસે માનવામાં પણ સત્માઇ જનું નિહાળે.

એમણે જે આપું છે તેનો સકુપવાજ રૂને તે મધુ તેમના જ
થામે પડે તેમજ જીવનનો પરમ આનંદ ત્યારે છે અનુભવીએ

જય વીરનાય !

વીરરાજનો જય એટલે કર્મનોશિનો જય કર્મનોશિનો જય એટલે
માત્રમાર્ગનો જય મોક્ષમાર્ગનો જય એટલે શાખમાર્ગનો જય!

તે જય વીરરાજ ની યોગ્યતા કરી એટલે વીરરાજના કર્મથી અને
રાજની વાણીથી તારી અનુમતિ આપી! એટલે ઉવે તાર માથ એ
શમપત્રી આપી કે વીરરાજના કર્મ અને વાણીનો વિનુલ તારાથી
ઈ જ ન વાચ એવી કાંઈ જ કચ્છો ન વઈ શકે કે જેથી વીરરાજના
કર્મથી કોઈ વિનુલ ઊંચુ વાચ!

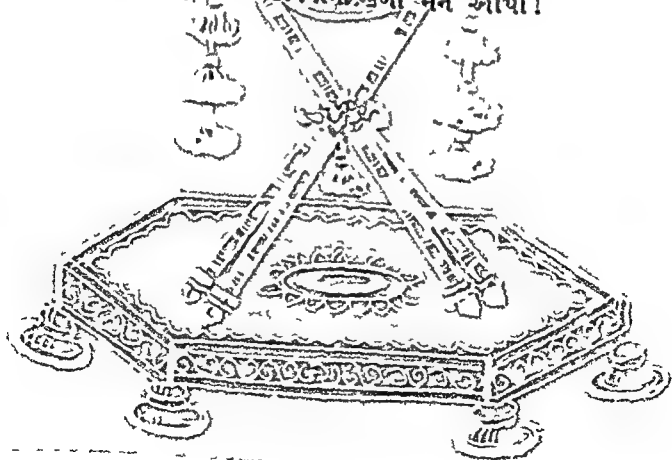
જેનો તે જય રોજાર્થે, તેની પાછળ જ તાર શાનું જઈએ, એ
વાન તાર જવાવથી એઈએ

આત્મસંવેદન

એ કળા આપો

હે પરમ કૃપાળુ પરમાત્મા! આપ આપના અનંત વિજ્ઞાનમાં ચગ-ચર સમસ્ત વિશ્વને જોઈ રહ્યા છો. તેમાં આપ આ પૃથ્વી પર આપની મૂર્તિથી મંડીત મંદિરોને પણ જોઈ રહ્યા છો... બંધ મંદિરોમાં આપની મૂર્તિઓને બિસ્માર હાલતમાં જોઈ રહ્યા છો.. કોઈ અજ્ઞાન જીવો આપના મંદિરની, આપની મૂર્તિની અવહેલના કરી રહ્યા છે, એ પણ આપ પ્રત્યક્ષ જોઈ રહ્યા છો... છતાં આપ નથી ગેપ કરતા! નથી ટ્રેપ કરતા!

પ્રભો! આપને વિશ્વદર્શનની કેવી અનુપમ કહા પ્રાપ્ત થઈ છે! મારે આપની પાસેથી એવી કળા જોઈએ છે, મને ખબર પડે કે કોઈ મારા નામને ગાળો દે છે, મારી આકૃતિનું અપમાન કરે છે, તો એ ગાળો દેનાર અને અપમાન કરનાર પ્રત્યે મને રાગ આવે છે. મારા નામને અને આકૃતિને જોયા હો છે, પ્રેમ કરે છે, તેની પ્રત્યે મને રાગ થઈ જાય છે! બસ, રાગ-દ્રેપને મિટાવવાની કળા મને આપો!

શાન્તિનો ઉપાય :

તત્ત્વને જાણવું જીવું અને તત્ત્વને પામવું એ જીવું. તત્ત્વને પામવા માટે તત્ત્વથી ભાવિત થવું પડે. વારંવાર એ તત્ત્વને ભાવીને આત્મસાત્ કરવું પડે.

એટલે આ ભાવનાઓ વારંવાર ભાવનાની છે. એક વખત વાંચીને મૂકી દેવાની નથી. આ શબ્દોના સઘવારે વાસ્તવિકતામાં ડૂબકી મારવાની છે. આંખોથી દેખાતી દુનિયા વાસ્તવિક નથી. વાસ્તવિક દુનિયા આંખોથી જોઈ શકાતી નથી. એ જોવા માટે જ્ઞાનનયન ખૂલવાં જોઈએ. તે માટે આ ભાવનાઓ ભાવવી અતિ આવશ્યક છે

સંસારનાં સુખ—દુઃખનાં, ખૂશી-નાખૂશીનાં, રાગ-દ્વેષના દ્રવ્યોમાંથી મનને મુક્ત રાખવા માટે આ ભાવનાઓ અદભૂત ઉપાય છે. રોજ આ ભાવનાઓ ભાવવાની છે. વારંવાર ભાવવાની છે. તમને કોઈ ફેલેશ કે સંતાપ સતાવી નહીં શકે. તમારી સમતા અને સમાધિ અખંડિત રહેશે. આ ભાવનાઓ વિના વિદ્વાનોનાં ચિત્ત પણ શાન્તસુધારસ અનુભવી શકતાં નથી

ભાવનાઓથી ભાવિન કથા વિના વિજ્ઞાની પરમ શાંતિ અનુભવો
ધમની નથી જ્ઞાનથી. જ્ઞાન-જ્ઞાનથી વિજ્ઞાન જડ પ્રાપ્ત થાય છે ૫ ૭
ભાવના વિના જ્ઞાનનો સ્વાસ્થ્ય અનુભવો શક્યતો નથી.

ભાવના કોઈ એક વસ્તુ પા ક્યાંક ભાવો વધારો નાં માટે.
ભાવના તો જીવનના પ્રત્યેક પ્રસંગે ભાવનાથી છે મનના પ્રત્યેક વિચારને
પણ ભાવના દ્વારા ભાવિન મનાવો દવાનો છે પણ જ જ ક્યાં રક્ષા
રક્ષા ભાવે છે !

જ્યાં તમને જીવનના વિવિધ પ્રત્યક્ષ કંઈ જેન બન કદ
કદ ભાવના ભાવથી જોઈને તમને જીવનના મનાવો મા. ક્યાં મનાવવાનું
તમારું ક્યાં પ્રવાન કરવાનું !

વાસના ને ભાવના

તમારું જીવનમાં તમે જે જે વાસના કરાવો જ્યાં હાય તમને
પ્રતિપક્ષે ભાવનાઓ તું થાય તમને કદ જ્યાં પડ્યાં વાસના જ્યાં
કદ જે તમે જ પડ્યાં પ્રતિપક્ષે જીવન ભાવના દ્વારા તમે જ્યાં કદ.

જ્યાંક પદનાથી ઉતરવાના જ્યાં સિવાય જ્યાં કદ માર્ગ
જ્યાંક નથી જ્યાં જ્યાં આ જ્યાં જ્યાં જ્યાંક નિવ છે જ્યાં અનુ
જ્યાં છે જ્યાંક છે જ્યાંક તમે જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાંક છે જ્યાં પ્રવન
કદ. કદા જ્યાં કદને પ્રવન કદ જ્યાંક જ્યાં.

વાસનાઓ જ્યાંક જ્યાંક જ્યાંક જ્યાંક જ્યાંક જ્યાંક જ્યાંક જ્યાંક

અનિત્ય :

તમારો તેની સાથે ગાઢ સંબંધ હતો. તેના પર તમારો વિશ્વાસ પણ પૂર્ણ હતો. પરંતુ આજે તેણે તમારા સાથેનો સંબંધ તોડી નાંખ્યો... વિશ્વાસભંગ કર્યો... તેથી તમે દુઃખી બની ગયા..તમારા ચિત્તમાં ભારે અશાન્તિ વ્યાપી ગઈ...

કેમ આમ થયું? કેમ તમે દુઃખી બની ગયા? શું તમે એમ માની લીધું હતું કે એની સાથેનો તમારો સંબંધ ક્યારેય તૂટવાનો ન હતો? એની સાથેનો સ્નેહ નિત્ય હતો?

સમજી રાખો કે ઈષ્ટ જન સાથેનો સંબંધ અનિત્ય છે.. એ ક્યારેક તૂટવાનો જરૂર.. જે અનિત્ય છે તે પાતાના સ્વભાવને અનુસરે, તેમાં દુઃખ શાનું?

રાગ-દ્રેષ :

તું જેના પર રાગ ધારણ કરે છે, તે રાગ અને જે તારા પર રાગ ધારણ કરે છે, તે રાગ, આ બન્ને રાગ અનિત્ય છે. તે તું બરાબર સમજી રાખ.

‘જે મને ચાહી રહ્યા છે, તે એક દિ’ મારા પ્રત્યે દ્રેષ કરવાના છે,’ આ સમજ જો પાકી હશે તો તું દુઃખી નહિ થાય. એટલું જ નહિ પરંતુ તેઓ પ્રત્યે તને તિરસ્કાર કે ઉદ્વેગ નહિ જાણે.

રાગ-દ્રેષ બન્ને ભાવો અનિત્ય છે. અનિત્યમાં નિત્યપણાની બુદ્ધિ જ જીવને દુઃખી બનાવે છે.

જેઓ તને પૂર્વે ચાહતા હતા તેઓ આજે તને ચાહતા નથી. બધે દ્રેષવાળા બન્યા છે, તેનો શું તને અનુભવ નથી?

મયોગ-વિયોગ

નેત્ર મૃત્યુ થઈ ગયું હતો દહ પડે છે... બે પાન થા-ના ઝરો
નમે ૧ નર્મી થોકે ન કરા એના પગ નમા ૧ ગન નનો ગાઠ
૧૧ ઘડા ... તે વાત સાચો, પ નુ એ વાત થય ન જુડ્યા કે તમ
ની સાથેના ગતિયા એ જુડી ગયા હતા કે “સવ નનો કથા કે અન
૧૩ ૪ છે”

કોનો તપાન કાવચ પહે છે? નેત્ર એક થય દૃષ્ટાત તમ બનાવયા
સરોત્ર પાછી વિચાર ન થયા હોય?

લેલો લાભ તમને જે, એ તમને જે... “આ ન વિના
૧૧ કે બંન બાવવાના છે...”

સંપાત નિન્ન નથી, બાનિન્ન છે મા- સવા લગ્ન મુખ અવરતાના
મજ છે સર્વ દુ-ખો સવાનમાથી જ જન્મ છે

સજ સજ સુની વાવન સજ સજવાન નાન થો દા ન નમ્યાની
નિન્નના વિચાર... મત પાછી પ્રવરતા ૧ મૃત્યુ થઈ થય નમારા
૧૩ થી કાઠ... કુખ નર્મી થાય

સંપત્તિ :

તમારી પાસે સંપત્તિ છે? તમે એ સંપત્તિને કેવી માની રાખી છે? નિત્ય માની છે કે અનિત્ય? જો નિત્ય માનીને રાખી છે તો તે તમારી ભ્રાંતિ છે. ભલા! એ તો વિચારો કે કોની પાસે સંપત્તિ નિત્ય રહી છે? મોટા રાજા મહારાજાઓ અને થોડા થાણુકારોની સંપત્તિ પણ ચાલી ગઈ... અને જેમણે સંપત્તિને નિત્ય સમજીને રાખી હતી...તેઓ પોક મૂકીને રડ્યા.

સંપત્તિ અનિત્ય છે જ્યારે જ્યારે એ સંપત્તિ તરફ તમારી દષ્ટિ જાય ત્યારે તમે એ વિચાર કરજો : “આ અનિત્ય છે. ચાલી જવાની છે..” આ વિચારથી તેના તરફ તમારી આસક્તિ નહિ થાય. એટલું જ નહિ પણ કદાચ એ સંપત્તિ ચાલી પણ જાય, ત્યારે તમને દુઃખ નહિ થાય.

વળી, સંપત્તિને અનિત્ય માની, એક દિવસ જનારી જ સમજ લીધી, પછી એ સંપત્તિનો સાત ક્ષેત્રમાં સદુપયોગ કરીને પુણ્યાનુભંધી પુણ્ય ઉપાર્જન કરવાની પણ બુદ્ધિ જાગશે.

આનોગ્ય

તમારું કે પદાર્થ નહતું કે તમારા દેહમાં આવા રાજો બાકી જશે !
હજુ શા ? શ્રદ્ધતા વર્ષા પહેલાં તો તમારા દેહ નિગોની હતો અને
એવો તમને આનંદ પણ હતો..

તમે રાજોને દૂર કરવા પ્રયત્ન કરા છો.. દયાઓ કરા છો.. અભાવ
દયાઓનો પણ છો.. હો છો.. છતાં તમે તાત્કાલિક બની શક્યા નથી..
તમે અશક્ત.. વિવશ અને દીન બની ગયા છો

હવે, તમાર આવી સ્થિતિમાં પણ માર્ગશૂન્ય સ્વતંત્રતા તમામિ પ્રાપ્ત
કરશે છે ? તો તમે તમારા વિચારથી પરિવર્તન કરા

“આત્મિક અસ્થિર છે કદી એકસરખું આરામ કાંઈનું નહીં
જ્યારે અમર્યુને પામ્યું જાય છે.. અને રાજોથી છોડે થકી જાય છે
સંસારની આ એક ન નિવારે શકાય તેવી સ્થિતિ જ છે.. તો પણ
માર શા માટે દુઃખ માનવું ? શા માટે અશક્ત બનવો ?

હવે તો એવા આરામની પરમાત્મા પાસે પ્રાર્થના કરા.. કે જે
અશક્ત છે.. એને મજબૂત પ્રમજ પુરવાર કરા

કઢંગો સંસાર

અનંતકાળને આંખ સામે રાખીને જો તમે સ્નેહીસંબંધીઓની પ્રત્યે જોશો તો તમારા હૃદયમાં રાગદ્વેષ પ્રાયઃ ઘટી જશે.

એ તો, કહે, કયા જીવ સાથે કયો સંબંધ નથી કર્યો? કયો સંબંધ આજે કાયમ રહ્યો છે! નથી મિત્રોનો સંબંધ કાયમ રહ્યો, કે નથી શત્રુનો સંબંધ કાયમ રહ્યો

એક વખતનો શત્રુ મિત્ર બનીને આવે છે અને મિત્ર મરીને શત્રુ બની જાય છે. માતા મરીને પુત્રી થાય છે. પુત્રી મરીને માતા થાય છે. પત્ની મરીને પુત્રી થાય છે અને પુત્રી મરીને પત્ની થાય છે! આવા કઢંગા સંબંધોવાળા સંસારમાં કોના પ્રત્યે રાગ કરવો અને કોના પ્રત્યે દ્વેષ કરવાનો? સંસારના સ્વરૂપનો એકાગ્રચિત્તે વિચાર કરો.

દુઃખરૂપ સંસાર!

સંસાર દુઃખરૂપ છે. દુઃખફલદ છે અને દુઃખાનુબંધી છે, આ વાત ખૂબ ગંભીરતાથી વિચારજે. દુઃખરૂપ સંસારમાં તું સુખની શોધ કરી રહ્યો છે? મળે ખરું સુખ? સારું પરમસુખ સંસારમાં મળે જ નહીં. જેને તું સુખ માની રહ્યો છે એ દુઃખોને નોતરનારું છે! દુઃખોની પરંપરા ચલાવનાર છે.

સંસારની ચારે ગતિમાં જોઈ લે દેવગતિમા પણ નિત્ય સુખ નથી. ભયરહિત સુખ નથી. સ્વાધીન સુખ નથી બીજી ગતિઓમાં તો સુખોની વાત જ કેવી! દુઃખરૂપ સંસારમાં રહેવા જેવું નથી આ સંસારનાં બંધનો તોડી મોક્ષને જ પામવાનો પુરૂષાર્થ કર એ માટે સંસારનાં સુખોનો સ્વેચ્છાએ બહિષ્કાર કર

માનો કે કોઈ કુષ્ટ પુત્રોએ તમને ભેળાન બનાવે દીધા બન એક કૃષામાં નાખી દીધા ભેચાર કણક પછી તમને જ્ઞાન આપું અદે તું આવી કૃષામાં કયાથી? મને આવી કામે પડે દીધા? આ વિચાર આવે કે નહીં? આ વિચારની સાથે બીજા વિચાર—“હવે મારે આ કૃષામાંથી કેવી રીતે બહાર નિકળવું?” પણ આવે ન?

તમા! દષ્ટિ કૃષામાં જડતા એ દારૂ પે પે જુલ કયા આનંદ થાય? તમો જાણે તમ કૃષા ઉપર ભેપુ તા અકે કે ભાગ્ય પુષ્પ તમને બહાર કાઢવા ઊભા છે! ત્યા તા રૂઢા મધ્ય ઉપ / કૃષામાં પડે કોઈ પ વાળી તમારુ કાઠીર કુખે છે ભાવામાંથી લેણી પણ રૂપકી રાધુ છે... છતાં તમ જુલ દારૂ પડેને ઉપ જડવાના પ્રયત્ન કરવાના?

ધું સમાર કૃષા છે એવું જ્ઞાન થયું છે? “આ સંસારમાં આ પાપમય સંતા માં હું કેવી રીતે કૃષામાં? હવે મારે કવે રી બહાર નિકળવું?” આ વિચાર આવે છે? બહાર નિકળવા માટે બબ્બકતા મની થયા છે?

જુઓ આ સમારકૃષામાંથી બહાર નિકળવા માટે પરમકૃષાગુ પરમાત્માને ધર્મસાધનાના દારૂ લટકાવતાં છે તમ પડે લા ઉપર થકાઓ પુત્રપાર્થ કરા કૃષા ઉપર પરમ કાર્યમક સાધુ પુષ્પ તમને બહાર કરવા ઊભેલા છે તમને જ્ઞાન કટવા રૂં થાય છે?

પ્રશ્ન એ છે સંસારના... જવના કૃષામાંથી બહાર નિકળવું છે?

તારું શું ?

હું એક છું.. આ સંસારમાં માડ કોઈ નથી..." આ ભાવનાથી તમારા હૃદયને વાગિત કરી દો. તમારી ભૌતિક સ્વાર્થની સિદ્ધિ માટે તમે જેને જેને તમારા માન્યાં છે, તેમાં કોઈ જ તમારું નથી, એમ કહી જિનેશ્વર ભગવંત કહી ગયા છે.

“હું એક છું” એનો અર્થ એ છે કે “હું શુદ્ધ આત્મદ્રવ્ય છું. કર્મની માયાજાળ મારી નથી... શુભાશુભ કર્મોના ઉદયોને હું મારા નહિ માનું. માડ જે છે તે તો શુદ્ધ જ્ઞાન છે, તે મારું છે અને મારું જ રહેવાનું છે. એ કદી પણ મારાથી અજગૃ થવાનું નથી”

ખરેખર, આ સંસારમાં જીવ, જે પોતાના નથી તેમને પોતાના માનીમાનીને જ દુઃખી થાય છે.. અને જે પોતે છે, જે પોતાનું છે, તેને ઓળખતો નથી, તેથી ભ્રમણામાં અટવાવા કરે છે.

તું સહુથી ભિન્ન !

તમારે આત્મહિત કરવું છે, તેમા તમે બીજા સામું થા માટે જુઓ છો ?

તમે એકલા જ જન્મ્યા છો, એકલા જ મૃત્યુ પામવાના છો અનંત ભવોમાં તમે તમારા પુણ્ય-પાપને લઈને ભટક્યા છો.. હવે એ પરિ-ભ્રમણનો અંત તમારે જ લાવવાનો છે.

બીજનો એટલો બધો વિચાર ન કરો કે આ મહાન માનવ જીવન એમ જ ચાલ્યું જાય, ધર્મ પુરુષાર્થની અણમોલ ઘડી ચાલી જાય.

તમે તમારા આત્મા મામે તો જુઓ ! એ કેટલો દુઃખી છે ? એ કેટલો મલીન છે ? એ કેટલો અશાંત છે ? તમારે એનું દુઃખ, મલીનતા અશાંતિ દૂર કરવા માટે પુરુષાર્થ વિના વિલબ કરવો જોઈએ.

તું સહુથી ભિન્ન છે..તું એક છે તું તારો વિચાર કર. તારા આત્માનો વિચાર કર

અગાતિ નિવાનશ

મોટા ભાગે વિદા ન્યા અધ્યાન નમે છે કે જ્યારે સ્વજનો પાં
જના શાવ પોતાનું કાંઈ મનુષ્યની હ છા વિદ્ય પ્રવૃત્તિ કે છે
મનુષ્યનો એ સ્વપાત છે કે જ્યારે સ્વજન-પાં જન પોતાનાથી
વિદ્ય મોટા કે જાન મ કે ન ન અધ્યાન મનો જ્યારે દુખી મનો
જ્યારે છે કે નુ ન વિગતના નથી સ્વજન-પાં જન મને કાંઈ પામ
કાતામાં નથી પોત ન રસથી જિ ન છે અને જ પ નાનાથી સત્તા
વિદ્ય તો જ ન ન ન પોતાના કાંઈપણ મુલ્ય કે નુતા એ
ખરા?

એ વિદ્યા કે દુ સ્વજન પો વિદ્ય છું પાં જનોથી અજનો છું
વૈભવોથી છું છું કાંઈ પાં પાં કે ન છે ન આ વિદ્યા કેમ કેમ
વિનમ્ર દેકે થોડો જાણ તમ તમ નમ્ર વિનમ્ર કાંઈ પ્રત્યક્ષતા અને
પ્રમ આવશ્ય લાગે છે જાન નાના જાનો જાણે.

છાનુ પનાયુ !

તમન કાંઈ કેમ પ્રમ થયે "કા ના નાના આ કાંઈ જ માત્ર
નથી ખરા દેકે વિદ્યા થઈ જ્યારે તા પાં જાણના આ રહે છે કાંઈ?"

વસ્તુ પાંથી છે એ સ્વજન વસ્તુને ઉપદેશ ક્રમ વસ્તુ પ
કાંઈ નાંડે અને જ્યારે વસ્તુને પાતળાં માને ન પાન કરનાર વસ્તુ
ઉપર કાંઈ બનત નાન ન વસ્તુ જ્યારે કાંઈ જાણ નાન ન્યા દુખ
આનુભવ કાંઈ વસ્તુને પાતળ માનના કાંઈ વસ્તુ નાના કાંઈ દુખી
નાં થાય કાંઈ કે નાન તમજી જ કાંઈ કે "કા વસ્તુ માત્ર
પાતળથી પાંથી જવાનાં જ છે"

પાંથી નથી તમારે કાંઈ કાંઈ વસ્તુ લાવથી પ નાં નથી? તમ
નમે ઉપદેશ થાય કાંઈ છા છાં ન વસ્તુ જ્યારે પાંથી પાંથી લઈ
જ્યારે છે ન્યા તમન દુખ નથી થનું બસ તમારે પાતળ જ કાંઈ છે
ત પાંથી છે ન્યા વિદ્યા દેકે બનાવે

તમને શું પ્રિય છે? તમારો દેહ? તમારી દષ્ટિ જે તમારા દેહ પર જ હશે તો બીજા જીવોના પણ તમે દેહ જ જોવાના. તમારી દષ્ટિ જે તમારા આત્મા પર હશે તો બીજા તરફ જોવાનો પ્રસંગ આવતાં બીજાના આત્મા તરફ તમારી દષ્ટિ જવાની.

દેહ પરનો રાગ, પ્રેમ ખતરનાક છે. જ્યાં સુધી એ રાગ-પ્રેમ તૂટે નહિ ત્યાં સુધી તમે ચિત્તાની શાંતિ, પગ્મ શાંતિ અનુભવી શક્યો નહિ. આત્મા તરફ તમારી દષ્ટિ જશે નહિ આત્માની દુર્દશા દેખાશે નહિ... એને દૂર કરવાનો પુરુષાર્થ તમે કરી શક્યો નહિ.

દેહ પરથી દષ્ટિ હટે તો જ આત્મા પર દષ્ટિ પહોંચે. આત્મદર્શન કરવા માટે દેહ પરની રાગદષ્ટિને હટાવવી અનિવાર્ય છે.

વળી, દેહ પર રાગ કરવા જેવું છે પણ શું?

કોલસા જેવી કાયા

ચામડાં, હાડકાં, લોહી અને માંસનું બનેલું શરીર તમને ગમે છે? વહાલું લાગે છે? અનંત ગુણોથી ભરેલો, સત્ ગિત આનંદમય આત્મા વહાલો લાગતો નથી? શરીરમાં કંઈ જ સાર નથી. એના પર રાગ ન કરો, રાગ કરી કરીને શરીરને વિશુદ્ધ કરવાનો પ્રયત્ન કરો છો, પરંતુ શરીર વિશુદ્ધ થવાનું નથી. આજે તમે શરીરને શુદ્ધ કર્યું, કાલે તે અશુદ્ધ બની જશે! આજે તમે જેને પુષ્ટ બનાવ્યું, કાલે તે સ્વયં નિર્બળ બની જવાનું.

કોલસાને ગમે તેટલો ધોવાનો પુરુષાર્થ કરો, એ કાળો જ રહેવાનો. માટીની કોઠીને ગમે તેટલી ધૂઓ, માટી જ નીકળવાની!

શરીરની ચામડી ન જુઓ, શરીરની અંદર જે આત્મા છે તેને જુઓ, રૂપ એ તો પુદ્ગલની માયા છે. આત્મા અરૂપી છે.. શરીરની બિભત્સતા વિચારી તેના પર વિરાગી બનો.

તને મધુ સ્વરૂપ શુદ્ધ એન પુ જમ છ ને? તા પડે તને
 ઘડે કમ જમ છે? કે? મારી ઘડી રવિયુ છ મુલ છ શુદ્ધ
 છે? જલ કા ઘડી ની બદર તા ર મુ જા નુ બેલન રાજી ધ ધ
 છે? નો બ ર ભરતી હમી ની હુલ? મત મુન જાન મજબ, ઘડી
 ઘાત બન તા કાથો ભ ડા છે ઉપ નુ માલો પડે? ક્રિઓ હિ
 સાન બિને વિલા કે તા। પાનાના છે ઉપ કે બીજાનાના છે
 તપર રાનો મનરાનું ભય કે ઘડી ની બ ના ગાયુતિ જણા પડી બ
 રાનના પૂ નાતે? જલ, જલ જલ ઘડી ની ૧૫ ની સામડ તને
 ખમી જલ નધાર નું નાં [કિયુ ર] જલ રા ૩૫ બ્ર ૧૧૦
 જલ.

ગાઝીનો ઉપયાગ

પા

ઘડીના કાઝાં બધાં ના કાઝાં પ્રિય ન રાજા જલજ
 સાધનામાં શિવમુન બન
 ઘડીનો ઉપયાગ જાનાના જાન કા કપાલ મા કોરાના
 છ કાપા માલિક છે ઘડી ના હ માલિક મા માલિક પાસથી રામ
 ભરુ ભરુ
 ઘડી બ તા સાધન છ જાન પવાને કે ર જલજા જાનમ
 નીર જલ સાધે છે ઘડી જાલ તપ રાજા ઘડી કાલો જાલ ર ૫ રૂન
 રાજા ઘડીના જલજાનાની બદરતમ જાલ કાલ ન પ માર્યે ૫ રૂપ
 રાજા કામ ન નથી કે ઘડી મા ૧૫ જલ જલ રાધુ
 ના, રાજી ઉપજા મા રૂપ ને ૫ રૂ ન ન રા જામ - ઘડી
 રાજા બે ર રૂ

તને એ નો વિચાર કરે કે તમારા આત્મામાં કેટલી જગાઓથી ક્રમેની પ્રાપ્તિ આવી રહ્યો છે? એજ આત્મામાં અનંત અનંત પાપ કર્મો આવી રહ્યા છે એનો ભય તમને છે? એ હોય તો એ દ્વારોને સત્વરે બંધ કરો. મિથ્યાત્વ, અવિરતિ, કપાય, મન, વચન કાયાના અશુભ યોગો અને પ્રમાદના દ્વારો સત્વરે બંધ કરો.

મિથ્યાત્વ તમને અનેક ઊંધી કૃત્પનાઓમાં ખેંચી જાય છે. અવિરતિ તમને કોઈ પણ પ્રકારના પાપનો પ્રતિજ્ઞાપૂર્વક ત્યાગ કરવા દેતી નથી કપાય તમને કોંપી, માની, માયાવી અને લોભી બનાવે છે. મન, વચન અને કાયાના દુષ્ટ યોગો તમને પાપમાં રમાડે છે. પ્રમાદ વિષયોમાં આત્મીય કરીને ધર્મ સાધનાથી તમને વિમુખ બનાવે છે.. આ પાપાશ્રવોનો વિચાર કરો

દ્વાર બંધ કરો

તને સમજાય છે ખરું કે તારા આત્મામાં પ્રતિસમય શું આવી રહ્યું છે? શું શું ભરાઈ રહ્યું છે? એનાથી તારા આત્મા કેવો બની રહ્યો છે?

અનંત અનંત કર્મોનો પ્રવાહ આત્મામાં આવી રહ્યો છે. મિથ્યાત્વ, અવિરતિ, કપાય, યોગ અને પ્રમાદના દ્વારોમાંથી એ પ્રવાહ આવી રહ્યો છે, એ દ્વારો બંધ કરવાના છે. એ બધા કર્યા વિના કર્મોનો પ્રવાહ અટકવાનો નથી એ પ્રવાહ અટક્યા વિના કર્મોનો ભરાવો ઓછો થવાનો નથી ભલે ને તું કર્મોની નિર્જરા કરતો રહે! પહેલું કામ આશ્રવોનાં દ્વાર બંધ કરવાનું કરવું પડશે.

સમ્યક્ત્વ, વિનિ, સમા નમ્રતા સંજ્ઞા નિર્ણયતા, મન વચન
માણની મુખ પ્રવૃત્તિ અને અપ્રમાદ એ છે સત્ત્વ,

સમ્યક્ત્વને ■ કરા પ મ કૃપાગુ લીન ત્ર સર્વલક્ષણે પગમાઆ
માનો નમના પગ જ કાળને ત્યાપિત કા નેમના સિવાય કાઈ મિથ્યા
દિગ્ દેવ દલોભાની ઉપાસના ન કા નવો રોન પથ મ ત્રાનરાગો
સદ્ પર જ ગુરુત્વ કા કવનકામિનીના સચો દલો સાધુઆનો
કાગરો ને તમને ગુરુ ન માતા અમ, કવચી ભગવન બનાવવા પમાને
જ પમ નાના આ રોન જ નમા સમ્યક્ત્વ દલ બની ગયુ તા આમ
વનુ બેક દ્વાર બધે લઈ નયુ સમ ન

મનિશાપૂષક ત્યાગ

જે પાપા ક્યા વિના તમા જાન લાગે છે જ ન પાપા ન કર
વાની તા પ્રતિજ્ઞા કરો જ લખ તમા પાપની અપદ્ધા ગુ ને કરો
પાપાના પદ્ધ ત્યાગ કરવાનું લક્ષ્ય નુકસા નહિ જ ત્યાગ કરવામા જાન
પથ કરવું પ મ છતા જ તમન ત્યાગ કરવાનું કાચો ગયું તા તમ કાચો
નથ

જ ત્યાગ કરા ન પ્રતિજ્ઞાપૂષક ત્યાગ કરવા અર્થે ત પદ્ધાઆનો
સાક્ષીને સિલ ભરે રંગની સાક્ષીને સાધુ પુરવાનો સાક્ષાત્ત્વ જાન આઆનો
સાક્ષીને પ્રતિજ્ઞા કરવાની ■ નથી ગુપ્તો સામમ્ય પ્રતિજ્ઞાનું ■
ક સર્વ પાપ ત્યાગાનો નથ ત્યાગ કરો આર્તિન રસોકાત્ત્વ સામ આર્તિન
રસોકાત્ત્વ ક સર્વ રાગ જા નથ

“આ ખવાય, આ ન ખવાય, આ પીવાય, આ ન પીવાય
આ પહેરાય, આ ન પહેરાય...આવી વાતો ક્યવીં તે કેવળ ધાર્મિક
ગાંડપણ છે.. દુનિયામાં જે બધું છે તે ભોગવવા માટે..”

આ વિચારનો પ્રચાર આજે વધી રહ્યો છે...ભોગામકત મનુષ્ય
આ વિચાર ગ્રિય લાગે છે. પરંતુ આ વિચારને યથાર્થ સમજતા
આજના બુદ્ધશાળીને મારો એક પ્રશ્ન છે :

તમે જ્યારે બિમારીમાં પટકાઈ જાઓ છો, વૈદ્ય ના ડોક્ટર પાસે
જાઓ છો, ત્યારે તું વૈદ્ય-ડોક્ટર તમને નથી કહેતા “આમુક પદાર્થ
ખાશો, આમુક પદાર્થ ન ખાશો, આવા કપડાં ન પહેરશો !”

ડોક્ટર જ્યારે તમને ખાવા-પીવામાં અને પહેરવા ફરવામાં આમુ
નિષેધ કરે છે ત્યારે તમે તેને ક્યું ગાંડપણ સમજો છો? ડોક્ટરની વાતો
ક્યા શબ્દોમા ઊસી કાઢો છો?

આ તમને ડોક્ટરની વાત યથાર્થ લાગે છે ! ભલા, શારીરિક રોગ
મીટાવવા માટે આમુક પદાર્થો ન ખાવા, ન પીવા. વગેરે તમને યુક્તિ
યુક્ત લાગે છે. તો આત્માના રોગોને મીટાવવા માટે ધાર્મિક વિધિ-
નિષેધો કેમ યથાર્થ—યુક્તિયુક્ત નથી લાગતા?

તમે આનો જવાબ આપતાં અચકાશો ! સાંભળો.

જ્યારે માનસિક રોગો, આત્મિક રોગોથી તમે રાકળાશો, એ રોગો
દૂર કરવાની ભાવના જાગશે ત્યારે તમે, ધર્મે જેનો નિષેધ કર્યો છે. તે
નહીં ખાવાના, નહીં પીવાના, નહીં પહેરવાના.

કપાયનો વૃદ્ધિમા દુ ખ છ કપાયનો હાનિમા સુખ છ

જ્યા દુખનો અનુભવ થાય ત્યા નપાતજુ ક મુજમા કપા મ્વા
કામ દો દ્યો છે? કાલ એક કપાય જડ નમન જરા મજદા તમ ને
કપાયને દુ ક સા ક તડ જ દુખ રાના થવ દુખના માધ પ્રતિ ર
કરવા જતા દુખ વધી જાય છે મ મ ક તમ કરવા જતા કપાયા વધે
છે દુખનુ કારણ કપાયા છે ન કપાયાન જ દામચાના પ્રથમ ક ૧ પછી
આનંદ ધાનિના અનુભવ થય

કપાયના પમથમા/મા જ દુખના અનુભવ થતા રાય તા ત ખ જ
થાને આમથમા અનુભવના મુખના જેવા તથજ જ

પૂર્વ તથાડી

કોપના પ્રસેન ઉપરિચય થાય જન તમ કાલ કડી જતા હા અર્થિ
માનના દુમયા થાય છે ન તમ પ કિ ન અર્થ જાના હા માયાના જાન
પદવધે હ ન તમ કૃષ્ણ જાના હા રાજના પતા ૧ થાય છે ન તમ
દોષ જાના હા

અર માલુ તમ પમથિયાના ક ૧ હા અન અર્થ માલુ જવાર
તથાડી આરો પર્નિચિત તમ જુલ્યા હા ત્યા તથા ૧ વિનમા પ્રાન
ઉ છે હ "પ્રથમ કરવા જ્યા કપાયન પૃથક કમ થા જવાય છે "

મા વધાચા' યજુઆના સામના ક વા મા યજુના જવા થકી
આજ ન્યાર તેજા ૧ કરવા ન અતાય આ તા દુમયા થવા પુર તેજાડે
કરો રાખયે જાહને યજુના મુમયા થતા જ નના પ્રિચા કો કા
તેજા કાચ તેજા ૧ અર્થ જાન

શા માટે રોષ કરો છો? રોષ કરીને તમે તમારા આત્મામાં અશાંતિ પ્રગટાવો છો. રોષને જગત થવાના પ્રસંગે ક્ષમાને ધારણ કરો. ક્ષમા ધારણ કરવા માટે નીચેના ઉપાયો તમને ઉપયોગી બનશે.

- (૧) હૃદયમાં રોષ જગતા જ મોન ધારણ કરો.
- (૨) જે પ્રસંગ પામીને રોષ જાગ્યો હોય તે પ્રસંગને યાદ ન કરો.
- (૩) ઓ જગાઓથી ચાલ્યા જાઓ.
- (૪) શ્રી નવકાર મંત્રનું સ્મરણ કરો.
- (૫) તમારા પાપોદયનો વિચાર કરો.
- (૬) જેના પ્રત્યે રોષ થયો હોય, તેના વિશુદ્ધ આત્મસ્વરૂપને યાદ કરો.
- (૭) ક્રોધ—રોષ કરવાથી સ્વ—પર આત્માને અશાન્તિ વધે છે. એ સમજો.

આ રીતે બજબજરીથી પણ ક્રોધ પર તમે નિયંત્રણ કરશો તો જ તે દિવસે તમારા હૃદયમાં ક્રોધ જાગશે પણ નહિ. ક્રોધને ડામવાનું સાધન ક્ષમા છે.

કર્મને સત્ત્વ માન્યા પછે, એ કર્મ તરફથી મળતો એ જીવનને સ્વીકારી શકાય? સત્ત્વ દાન વગર સત્ત્વના પ્રભાવ નીચે દુષ્ટતા જેવો છે સત્ત્વનો તે મુકામનો કોઈ સકારો નથી. કર્મને માધ્યે હતાવરા માટે કર્મને સત્ત્વ સમજે. સત્ત્વ સમજને તેના તરફથી મળતો મનસપાતિ દુષ્ક્રિયાનું, મોટું પ્રતિષ્ઠા વગેરેને તું છ સમજી સ્વીકારી નહિ. હાથ તેનો તપાસાન અને દાન દ્વારા નિકાલ કરી દા

મિત્ર નમ જ નહિ મળી જાય કર્મના જય કયા વિના માત્ર મળજ નહિ. તે સવ કરવા માટે કર્મર કલ્પી થયા કર્મની માયાજાતમાં ફસાઈને એથી રહ એ જ શાકર? કર્મસત્ત્વ તરફથી અનર્થ જાણી એ ૧૧ના લેથી પદ તા પદ ત કુઆન હવ અને કાનિ કાગ્ય લગી જાદા.

પુણ્ય

કોઈ માન, માયા જાળન જાળકારીએ જાનરસત્ત્વ કલ્પા છે સત્ત્વ સામ નિયંત્રણ વન સત્ત્વન જનારો છાકા નહીં વચી જા તા અંધા બની નવરા સત્ત્વ અનનકાળથી આપણા કાન્યા પ સત્ત્વજાસન કરતા કાવરા' તમન દુર પકારી કલા માટે ક્યા મા ત સામ કલ્પા પદ એ શું નથી સમજા.

પુણ્ય માટેનું માન મળ્યું નથી ૬

પુણ્ય માટેની શ્રમલાભથી તેવાર છે

પુણ્ય માટે વ્યુત્પન્ન થતા કરનાર તેવાર છે અથા આપણ ફીલિનથી મનોને એકાગ્રતા પ્રિતીએ નાનું જ માત્ર છે' જ આ જીવનમાં કદ ન મળે તો પાછો દોષાનિર્ણયકાળ પાનું રા રા

- શત્રુ ક્યારે હુમલો કરે છે?
- શત્રુ કયા સ્થાનેથી હુમલો કરે છે?
- શત્રુની વ્યૂત્પત્તિ કેવી છે?
- શત્રુની સહાયમાં કોણ કોણ છે?
- શત્રુનું બળ કેટલું છે?

આટલી બાબતોનો ઝીણવટથી અભ્યાસ કરીને તેની મામે આપણા સંરક્ષણની યોજના ઘડવી જોઈએ.

- ક્રોધ વગેરે ક્યારે હુમલો કરે છે?
- કયા સ્થાને ક્રોધ વગેરે હુમલો કરે છે?
- ક્રોધાદિની વ્યૂત્પત્તિ કેવી છે?
- ક્રોધાદિની સહાયમાં કોણ કોણ છે?
- ક્રોધાદિનું બળ કેટલું છે?

આટલી ઝીણવટભરી માહિતી મેળવી લીધા પછી તેના હુમલાને મારી હટાવવા માટે આપણી યોજનાનો વિચાર કરવો જોઈએ. તો જ આપણે ક્રોધાદિથી બચી શકીએ.

સંહતા ગદ્યે

વાતચીતમાં કાંઈ ન બાત પ્રસન્ને પ્રસન્ને અભિમાન ન કાવે
સ્થાન ત્યાંને યાદ ન થયે અવલર અવલર કાંઈ ન થયે તર્જુ નામ
છે ઘાંત ન ' તર્જુ નામ પ્રથમ

આગે ઘાંત ન બાત પ્રાપ્ત થઈ થયે ના સમજાવું કે આશ્ચર્યની
આશ્ચર્ય પ્રાપ્ત થઈ થઈ કુરુનર્જુ કાંઈ થયે બનાવે કાંઈક થયા
થાને નાથવાના બા પ્રથમથી લાગ્યા રહ્યા પ્રથમ થયેલાં થયા કે તો થયેને
આ લક્ષ્યમાં ગયા કે થા : કાંઈક થયા કે થા થયા થયે આપું
જમાનપ્રવાસે એ ગયા બાન નિગ્રાજનાનું થયે : થા થાન ત્યાંન ત્યાં
પ્રવાસ કે :

ગાંધી ન થયા કાંઈક આમ કિંમતી મુખી ન ગુ થયા થયા
રાખા કે અવરથ થાત વિચાર થયે મુખ્ય થાંતો નિગ્રાજ કરવા તો
સમજાય કે કિંમતી ન થયે વિગ્રાજની તર્જુ પ્રવાસ થયે થા થા કાંઈ
એ આપે જમાન કાંઈક થા તમારું કે થા જાનકી થાંત થયે

કર્મનિર્જરા

કર્મોની નિર્જરા કર્યા વિના આત્મસ્વરૂપ નહીં જ પ્રગટે. જે તું આત્માર્થી કે આત્મસ્વરૂપનો રાગી છે તો તારું કર્મોનો ક્ષય કરવો જ પડશે. પાપકર્મોનો અને પુણ્યકર્મોનો—સર્વ કર્મોનો ક્ષય કરવો પડશે.

કર્મોની નિર્જરાના ઉપાયો જાણે છે? તું એ ઉપાયો જાણ અને ક્ષય કરવાનો પુરપાર્થ કર. તપશ્ચર્યા એ કર્મક્ષયનો ક્રિયાત્મક માર્ગ છે જ્યારે ધર્મધ્યાન અને શુક્લધ્યાન એ કર્મક્ષયનો ભાવાત્મક માર્ગ છે. આ બંને માર્ગનું યથોચિત અવલંબન લઈને કર્મક્ષય કરતો ચાલ અલબત્ત, તારે તો પુરપાર્થ જ કરવાનો છે, કર્મક્ષય સ્વયમેવ થતો જશે, અનન્ત જન્મોના બાંધેલાં કર્મો એક જન્મમાં નિર્જરી થકે! એક જન્મમાં બાંધેલાં કર્મો અસંખ્ય જન્મોમાં ન નિર્જરે. આવું બની શકે.

જગ્રત થા. પ્રમાદનો ત્યાગ કર. અને કર્મક્ષયનો પુરપાર્થ આરભા દે.

ધર્મના ગરબે

તું ધર્મનો વિશ્વાસો કો છે તું ધર્મનું જ્ઞાન યેજવ છે તું ધર્મ પ્રત્યે
 શાહીરાન થય છે પરંતુ તે સ્વાસ્થ્ય થા ન વિલે ધર્મના મહિમા અને
 વિશ્વાસુ છે? ધર્મના કાવિન્ય પ્રજ્ઞાવ અને મનન કર્યું છે? ધર્મની શ્રદ્ધા
 અને રચોગરૂપ માટે આ મનન કરવું ખૂબ જરૂરી છે હવે અને દાન
 વેળે જે જિનધર્મના ચ મે મનન નથા-થ છે રાજ-શાહીરાજાને જે
 જે આદ્યધર્મને દેવધર્મ પામવ કરવા છે મોલના નાક અધિકારને જે
 મમતારમા ભેટી નાથ છે ગત અને દુષ્ણ પદાથે જન બિના
 નાના જે મ-ધર્મના છે સર્વકલ્યાણના જ કદ છે અને ધર્મનું ચિતન
 કરતા દેવ નેક થઈ ગયું છે?

જે ધર્મ મન નાથ છે નાનુભવ નાથ છે સ્વતંત્ર વિશ્વ ભુખ
 આ / છે અને પ મનુષ્યમય માત્ર કાપ છે ન ધર્મના ધર્મિ જ જ
 સ્વાસ્થ્ય મવા ન થાય-

કેવલિવક્તૃત્વ ધર્મ જગત્તે વ્યવસ્થામિ ના શરૂ કરે પ ના
 થઈ જ રા બેલ સાથુ થાય આપણ

વિશાળ વિશ્વને તો જો!

ચૌદરાજલોકમય કુતુ આ વિશ્વ છે!

ચાર ગતિઓ એમાં સમાય છે ને ચૌરાશીલાખ યોનિઓ એમાં સમાય છે. અનંતાનંદ જીવો આ વિશ્વમાં જીવી ગયા છે... કોઈ એવી ખાલી જગા નથી કે જ્યાં ગૈતન્ય ધબકતું ન હોય! કોઈ એવી જગા નથી કે જ્યાં આપણા જીવે જન્મ—મૃત્યુ પામ્યાં ન હોય.'

વિશ્વમાં મુખ્ય તત્ત્વ છે ચૈતન્યમય જીવાત્મા. બીજા ચાર તત્ત્વો છે જડ. જીવને સહાય કરનારો એ તત્ત્વો છે. તેનાં નામ છે : ધર્માસ્તિકાય, અધર્માસ્તિકાય, આકાશાસ્તિકાય, અને પુદ્ગલાસ્તિકાય. ભૌતિક સુખ—દુઃખની આપેક્ષાઓ જેતાં નીચે દુઃખ છે, ઉપર સુખ છે! વચ્ચે સુખ—દુઃખના મિશ્રણ છે...

મનની પાંખે ઊડીને સમગ્ર ચૌદ રાજલોકમા વિહરી તો જો! તને ખૂબ આનંદ મળશે.. ખૂબ જાણવાનું ને જોવાનું મળશે હા, રાગ અને દ્વેષ વિના માત્ર જોવાનો અને જાણવાનો આનંદ આ રીતે તને અનુભવવા મળશે. ચૌદરાજલોકના અંતે રહેલી સિદ્ધશિલા ઉપર સિદ્ધ બુદ્ધ—મુક્ત બની બેસી જવાની તીવ્ર આભિલાષા પ્રગટશે

બોધિબીજ

તને જે દુઃખ વસુએ મનથી છ એનું તને જ્ઞાન છે? તને શું
 ૧૫ મન્ય છે? એ જા વિચાર કરીશ તો તું કથામય દીન-દીન
 / નડી બને. કથા વ નિઃશરૂંક હતાશ નહીં બને.

મનુષ્યજીવન જાને પર્યંતરમ્, આ જે દુઃખ રાતા તન મળી છે
 ને? અર્થેય વધાર દુઃખ તન મારી મળી છે? બાપિ અત્યંત કાલા
 તો ૧૫૫મા આત્મતત્ત્વના કાલા ૭ ન' બ પરમ ચિત્તુજ્ઞ જાત્ર્ય
 દશા પામવાનું પદમન પના ૧ મુજબ પ્રત્ય તારા પાયા વિસ્વાસ
 જો શા દેવ' ન આત્મ જ્ઞાન પામવાના વિરિત પર્યંતરનાં તને નમ્યા
 છે ને ૫. શું બાપુઓ પર્યંતર છે? જ આ પ્રાપ્તિના તર્ક ૫ મુજબ
 આત્મ કાનુભવ ૫. તારાત્મ પ્રાપ્તિ કાલકાળ દુર્લભ છે કાલ અર્જન
 જ્ઞાન બાપિ વધાર મળે તન મળી નહીં હ એનું શક્તિ પ્રમાણ
 સંકિરણ ૧૬

આ જગતમાં જે કોઈની માથે તારે મેત્રી કંઠી છે તારે તે વ્યક્તિના કેટલાક દોષો માન કરવા પડે. એના કેટલાક અંગત મંતવ્યો સામે મોન રહેવું પડે.

તાગમાં ગેલા દોષોને જે કોઈ સાહન કરતું નહિ હોય, તાગ અમુક મંતવ્યોની સામે જે પ્રહારો કરતું હશે. તાગમાં ગેલા ગુણોનો જે અનુવાદ કરતું નહિ હોય, એના પ્રત્યે તું મેત્રી ધારણ કરી શકે છે? ના!

મેત્રી માટે માત્ર ભાવનાથી નહિ ચાલે તારે મેત્રીની મિદિ કરવા માટે કંઈક કરવું જોઈએ.

બીજા પ્રત્યે

બીજે જીવ તારી હિસા કરે તે તને નથી ગમતું પરંતુ, તું બીજની હિસા કરે છે, તે ખટકે છે? બીજે મનુષ્ય તારી સાથે જૂઠ બોલે તે પસંદ નથી, પરંતુ તું બીજ સાથે જૂઠ બોલે છે તે ખટકે છે?

તું બીજ તરફથી જેવું આચરણ ચાહે છે, બીજ તરફ એવું આચરણ કરવા માડ તું બીજ તરફથી સુખ ચાહે છે, તો બીજને સુખ આપવાનું કાર્ય પણ તારે કરવું પડશે બીજને દુઃખ આપીને સુખ લેવાની વૃત્તિ ખતરનાક છે.

બીજને દુઃખ દેવાની વૃત્તિ-પ્રવૃત્તિ તો તારે છોડવી જ રહી, જો તારું સુખી બનવું છે તો. બીજને દુઃખ દીધા વિના જે સુખ મળે તેમાં જ તારે સંતોષ માનવો જોઈએ એમાંથી પણ બીજને સુખી બનાવવા માટે ત્યાગ કરવો પડે તો કરવો જોઈએ.

જીવનપરિવર્તન માટે

શ્રેષ્ઠ જીવને કંઈ થયા તા પૂરે તાર ને તપાસી રજુ થેઈને કે
ન જીવે તા । પ્રત્યે દેષ તા નથીને ? તારા પ્રત્યે ગત છે કે નહીં ?

જ નન અમર પ કે તાર પ્રત્ય નેન દેષ છ તો તાર ખ દેષને
શ્રીગરજના પ્રત્ય તા જન તા । પ્રત્ય ન કે નુદામી અને ને જે
એની સાથ વચર સાખરા બસ જાણે તા તે કંઈ થયા તા । ય ત
ધમ ત વનાથો નું પચાઈ યનેય

ધમ શીજના દેષ દે કે તા માત્ર નર શ્રીજથી માય રજુ પચા
દિગરજ કે નહીં નર જમ તમ જનો દેષ ત તા જમ તમ તમ જનો
તા । ત કે જાનુ । ન ધમ વના જમ જના દેષ ત કુશ માત્ર તા
જના ત કે તારાશ્રીનો વિવાદ કે ર જન ને પ્રતીતિ કે તરશે કે નું
જન મ । છ

શ્રીજના જીવન પાં ર્વર્તન મટ જાણું તા રજુ જ પચા

મહાદેવની પ્રમા મા

શ્રેષ્ઠ જીવના સ માપનો તા પ્રમાણ કે શ્રી જમ જનાથો ઇશ
જાનાન રજુ ન રજુ સમાપ કે રાનો પ્રમાણ મર છે જાન તા તમ
રમાનુજાને નુમ પાંચ છ । કામા નુમ રાવ રાવ છ

રથો તા । સ માર્વની શ્રેષ્ઠ જીવ પ્રમાણ ૯ જાયે નું ૯૦૦
સાખ છે તા તાર શ્રીજના સ માપનો પ્રમાણ રથો જ જાને

સ માર્વ ૫ માન્ય નું માપ છ સ માપનો પ્રમાણ - -
૫ માન્યનો પ્રમાણ કે ૩ કે રાવ જા જે
મનો રમાય

પ્રીતિ કરવી છે? જેની સાથે પ્રીતિ કરે તેમાં એવી ચીજ જોઈને પ્રીતિ કરજે કે જે ચીજ એનામાં કાયમ રહેનારી હોય... જે ચીજ કાયમ રહેનારી ન હોય, પરિવર્તનશીલ હોય તે જોઈને તેના પ્રત્યે આકર્ષાઈને જે પ્રીતિ કરી તો એ પ્રીતિ ટકી શકશે નહિ. પ્રીતિના સ્થાને દ્વેષ આવશે. રૂપ, બલ, ધન, સંપત્તિ, સત્તા, પ્રેમ, રાગ... આમાંનું કંઈ પણ જોઈને પ્રીતિ કરી, તો અંતે પસ્તાવાનું થયે, કારણ કે રૂપ વગેરે બધું પરિવર્તનશીલ છે. સાચી વ્યક્તિમા તે કાયમ ટકનાર નથી

ગુરુ સાથેની પ્રીતિમાં પણ આ ધ્યાન રાખજો. ગુરુમાં જે ગુણ કાયમી હોય, તે ગુણ પ્રત્યે તમને જે અનુરાગ હોય, તો તે ગુણથી પ્રીતિ કરજો. તો ક્યારેય પસ્તાવાનો અવગર નહિ આવે બીજી એક વાત ધ્યાન રાખજો. જેના સાથે પ્રીતિ કરે તેના પાસેથી કંઈ પણ લેવાની સ્પૃહા ન રાખશો. સમર્પણની ભાવના રાખજો.

તથા તમારું અંત જાણશે પ્રવેશ મનારા તથા તમારા કુટુંબના
દેવ સમન્થ નામ લખા થઈ તમારું પરિવરણ ત ત રને ૭ સર્મ
ધીનાના નામ લખે થશે નુરુ બા. ૧૭૫ નામ લખે

૨૦૦ નામની સાથે, તે નામવાળી ચક્રિના અંત બા જના પ્ર
લેનો કાઢેને કાઢે પ્ર ના તમન દખાવે જ લાગેને થઈ લખવા
થશે ૧૭ કોટવાર સવાર ૬ ૧૭ એ નામવાળી સાથે જ લખેલા ગુમાના
પાઠ કરવાનું થઈ ૬ ૧૭ લખા ને ચક્રિના તમ લેલા તથા તમ
અના જે ગુણ લખ્યા હતા, તે પ્ર તમારો સાથે આગેનું પ્રિયા ૬ થી
૧૭ લેની પ્રત તમન દુષ નીં લાય

ગુણપ્રદાન

ગુમાના પદપાત મનુષ્યને પ્રવેશ મનાવે છે મનુષ્યની સાથે પ્ર
અન દાય ઉપરિવન થાય ત્યાર ન જ ગુમાના પદ કોન દાયની પદ
કે છે તા સમજાવું જાણે કે જ મનુષ્ય ગુમાના પદપાત છે

એનો દરિ જાણ કરવાનો તથા ગુમાનું જ કથન કરવાનો અન તથા
જ પદ કરવાની તથા સાથે ગુમાના જ નામ જાણના, કાલે કે અન
કેના પદપાત પ્રાપ્ત છે ન તન ૬ કુલ છે અન તથા જ પ્રદાન કર
છે

અન જ ગુમા તથા તથા નથી, જ નુ જ ગુમાના જે પદપાત છે
તા અન નથી તે કાલે જ પ્ર તથા તથા જાણે વિના નુ થઈ
ગુમાના પદપાત અના

ગુણો જોવા એટલે આત્મા જોવો. કેવળ ગુણો જ દેખાતા થઈ જાય તેને આત્મતાવાનનાર થઈ જાયો. આત્મમાત્રાત્કાર કરવા માટે ગુણો જ જોવાની ગુણ પ્રગુણિ લોવી જોઈએ.

દોષ જોવા એટલે દેવ જોવો. પરંતુ દોષ જોનારને કદીય આત્મ-માત્રાવાન ન થાય, કારણ કે દોષ અને દેવનો વ્યાપ્ય-વ્યાપક ભાવ છે.

ધુમાડો જોઈને કોઈ મનુષ્યનું અનુમાન નથી થતું, પરંતુ અગ્નિનું થાય છે. કારણ કે અગ્નિ સાથે ધુમાડો વ્યાપ્ય-વ્યાપક ભાવ છે અર્થાત્ જ્યાં ધુમાડો હોય ત્યાં અગ્નિ હોય છે. અગ્નિ વિના ધુમાડો હોઈ જ ન શકે. તેમ દોષ હોય ત્યાં દેવ હોય જ. દેવ વિના દોષ હોઈ જ ન શકે એટલે દોષ દર્શન કરીને કે દેવ પર જ દષ્ટિ જવાની દેવનું જ ભાન થવાનું આત્માનું નહિ.

આત્માનું ભાન કરવા માટે તો ગુણ-દર્શન કરવું જોઈએ. ગુણ દર્શન વિના આત્માનું ભાન થઈ શકે જ નહિ. વળી સંસારસ્થ આત્મા માટે તો આત્માનું પ્રત્યક્ષ દર્શન અશક્ય છે. એને તો અનુમાન પ્રમાણથી જ આત્માનું દર્શન કરવાનું હોય છે. અને અનુમાન પ્રમાણમાં તો લિંગીનું જ્ઞાન કરવા લિંગ જ્ઞાન જોઈએ જ માટે આત્માનું જ્ઞાન કરવા માટે ગુણોનું દર્શન અવશ્ય જોઈએ.

વળી આપણે તો ગુણ અને ગુણીનો અભેદ પણ માનીએ છીએ.

ગુણ જોવો એટલે ગુણી જોવો ! અર્થાત આપણે જ્યાં કોઈનો ગુણ જોવો કે એનો આત્મા જ જોવો ! પ્રતિપણ આત્મદર્શન કરવાનો આ કેવો સરળ, સચોટ અને સરસ પ્રયોગ છે ! જીવો વચ્ચે પરસ્પર નિસ્વાર્થ સ્નેહ, સહૃદયતા અને મૈત્રીની પ્રતિષ્ઠા કરવાનો આ કેવો સુંદર ઉપાય છે !

પ્રથમ ○ બીજના ગુપ્તો જ એવાની ટક પા ।

○ એ માટે બીજના ગુપ્તો જ જાણના વિચાર ક ।

○ પ્રત્યક્ષ જીવન કાલે કાલે ચિંતિત ગુપ્ત ર કા જ વાજ છે
તે ઘણો મધ્ય

○ બીજ જીવ તમારા કાલે જીવે તો પામ તમ તમા કાલે જીવે

○ બીજના કાલે કાલે જીવે તો ગુપ્ત અને જનમાથી ફરી કાલે
એના ગુપ્ત ત ફે વગે

○ આત્મકથનના કાલે અમુક ઉપાદેશ । તો જ કાલે જીવે

તું આ ચિત્તને કઈ દિશામાં લુએ છે. એના પર તારા ચિત્તમુખને આધાર છે.

તું કુખી છે? તો તારી દિગ્તિ તું સંશોધન કર! “દોષ નો કોઈ પણ મુખો જોવા તોય.. પ્રાય: તો હથે જ! તો તેને બહાર ખેંચી કાઢ. દરમ્યાન જમી અપેક્ષા દુઃખનો હીમાદ્રિ ઓગળી જશે...

તારી જાતને જ્યાં સુધી સુધારવાનો પ્રયોગ થાય ત્યાં સુધી તું જાતના કોઈ જાતના દોષ ન જોઈશ. દોષ જોવાનો અપતંગ ન કરીશ. બીજાના દોષ જોવા પૂર્વે તું નિર્દોષ બની જ.

જાતના માથા જો બીજાના દોષ જોવાનું કામ કરી રહ્યા છે. તું એ કામ ન કરે તો ચાલી શકશે. અરે! તારા દોષ જોનારના પણ તારે દોષ જોવાની જરૂર નથી.

તું તારા પોતાના જ દોષો જોઈ શકે નહિ, જોઈને દૂર ન કરી શકે; ત્યાં સુધી બીજાના દોષ જોવાની આદત તને દુઃખના જવાળામુખીમાં ધકેલી દેશે.

દોષદર્શિ

જેના પ્રત્યે તારે અનુરાગ ટકાવવો છે, તેના દોષ ન જોઈશ તેના દોષ ન જોઈશ એના દોષ તું સાંભળીશ પણ નહિ. દોષદર્શન દ્રોષજનક છે.

જ્યાં તું એમના દોષ જોવા માંડીશ, ત્યાં એમના પ્રત્યે તારા ચિત્તમાં - કોણગમે જાગવા માંડશે. આપ્રીતિ પ્રગટ થશે. એમના પ્રત્યે તું દ્રોષ ધરનારો બની જઈશ.

એમાં એમને તો નુકસાન થશે ત્યારે થશે, પરંતુ તને તો નુરત જ નુકસાન થશે! તારું ચિત્ત ઉદ્વિગ્ન બનશે.. અપ્રસન્ન બનશે.

બીજાઓ ભલે તારા દોષ જુએ, તારા દોષ જોનારાના તું પણ દોષ જોવા માંડીશ તો પછી બીજાઓમાં અને તારામાં શું તફાવત રહેશે?

પછી એમને ગુનેગાર કહેવાનો તને અધિકાર નથી. દોષદર્શનનો ભયંકર રોગ વ્યાપક બનતો જાય છે. એ રોગમાં સેંકડો સાધકો પીડાઈ રહ્યા છે. એમાં તું ન સપડાઈ જાય માટે જાગ્રત રહેજે.

પરના ગુણદોષમાં, તારા ચિત્તને જતું રોક.

તારા ગુપ્તની ખાતર તું કોઈને દુઃખ આપતો નથી ને? તારું સમજવું જોઈએ કે તને જેમ દુઃખ પ્રિય નથી તેમ કોઈ જીવને દુઃખ પ્રિય નથી, તો તારાથી બીજા જીવને દુઃખ કેમ આપી શકાય?

તો પછી તને પ્રશ્ન ઉઠશે કે બીજાને દુઃખ આપ્યા વગર મુખી જીવન જીવી શકાય ખરું? હા! કોઈને ય દુઃખ આપ્યા વગર પરમ સુખી જીવન જીવવાનો માર્ગ પરમ કૃપાળુ પરમાત્માએ બતાવેલો છે. હવે અમારો તને પ્રશ્ન છે કે તારે એવું જીવન જીવવું છે ખરું?

કરુણા

તારા હાથે કોઈ જીવને પીડા થઈ, દુઃખ થયું કે મૃત્યુ થયું એ જોઈને તારા દિલમાં શું વિચાર આવે છે?

‘આહો, મને પાપ લાગ્યું ભવાંતમા મારે એ પાપનું ફળ ભોગવવું પડશે માટે હાવ પ્રાયશ્ચિત કરી લઉં. ’ જે સાબુજીવનની ભૂમિકાએ તને આવો વિચાર આવે, તેની આગળ કોઈજ બીજો વિચાર ન આવે તો ઘણું જ શોચનીય ગણાય.

તારા હાથે અજાણતાં જીવને પીડા થઈ, દુઃખ થયું કે મોત થયું, એ જોઈને તારા દિલમાં અરેરાટી, ધ્રુજારી આવી જવો જોઈએ.

‘આહો, મારા પ્રમાદથી આ જીવને દુઃખ થયું, પીડા થઈ. ’ એ જીવના દુઃખે દુઃખી થઈ જવાની, એ જીવની પીડાએ પિડીત થઈ જવાની ભૂમિકા પ્રાપ્ત કરવી જોઈએ તને દુઃખ તારા પાપના કારણે આવનારા દુઃખના ભયથી નહિ, પરંતુ સામા જીવની પીડાના કારણે લાગવું જોઈએ.

અવિનીત પ્રત્યે

અવિનીતના અવિનય તો ન હોય તો તો લાભ જ છે...
 .૧૫ ન કોઈ ના । તાણ્યો કંઈ નહોતો વિનોદ નથી થવાના તંત્ર બોલિ
 નેનું પાત્રન આપ્યામાં ન્યાત જ આપ છે કે નના આરમ્ભના ભવ પ્રયો
 થા, તથા ૧૧ અને જીવ થ માર્તમાં બાણે ૧૫ ૧ ૧૫
 તાતા ૨૨૫માં તા તથા જીવ ક્રમ ત્વાદક્રમ જ આજનો અમને
 જાનદિ પ્રાપ્ત થઈ ન્યા ત્વાદક્રમ ક્રીડ જ બોલિતના પાત્રન લાભ
 મનદ કરતા કરતા પ્રત્ય નાઃ ને કાઈ મર્ત ૧ ૧૫ ના ન અકર છે
 તમના જાનદિન આરમ્ભમાં નિયમ અનુ
 બાંધે તમના પ્રત્ય ક્રીડાતોના લખ્યો કા મા થ વિતામાં તાર
 તા પ્રથમ મુખ મુખાચે ૨૫ ૭ આપતા પ્રથમ મુખ અજયોન જ જટયો
 થઈ કંઈ ન હો પડિતની વિતા કે થાનાં છે પ્રથમ મુખ મુખાચેન બાંધે

જગત પ્રત્યે દિદિ

વિરા મુ થ બોલિત મુ થ મુખાના કર્યા તથા પવના કાંચ
 શીન નું જાના વિવાત કે છે
 ના । અનુષ્ઠાના દવાખાનામાં ક્રીડતા ના । આનવાન ૨૮ દિવસો
 જુલ છે ૨૫ દિવસો જાન ૭ છે
 મુખ ૧ ના । ૮ ના ૨૬ ૧૪૮૨ના ૨૨૫માં ૦૫ અવધ
 દો નથી ન ૭ થય જનતા કાશ ન કરે પ્રતિ નાચે ૨૮ દિવ
 ૧૨૫ થયે આજ
 મુખવાત? બાજાન છે

મસ કે ૧૨૩૧ વિવાત ક્રીડ તા તારા ૨૨૫માં ૦૬૫૧ ૭૦ ન ના
 અવ જનતા ના । નાનું પ્રથમ આજ છે માન બાજાના રાને
 જીને ના । મના ૭ છે ૨૫ ૭ જીવ પાન તા પાવાનો અવ -
 ૧૫ માન છે જ પાવાન ના । માન તન ના -

આત્મચેકન

એક દિવસ એવો હતો કે એ તને ચાહતા હતા અને એના પ્રત્યે આત્મજમાવાળા હતા. આજે એ તારા પ્રત્યે આત્મજમાવાળા બન્યા છે અને એને ચાહી રહ્યા છે! હવે તું એમના સ્નેહને મેળવવા માટે શાને ખેંદ કરે છે? શાસ્ત્રમાં ગત્રી ને શાસ્ત્રમાં વિરાગી બનતા એવા એમની પાછળ શા માટે કલેશ અનુભવે છે? જગતની આવી જ રીત—અસમે છે! તું બીજાના રાગદ્રોષનો વિચાર કર્યા વિના તારા રાગદ્રોષને ઘટાડવાનો પુરુષાર્થ કર.

ક્યાં તારે એમની જોડે લાખો વર્ષ પસાર કરવાના છે? ૫-૨૫ વર્ષ પણ નહિ! પછી શા માટે વિદૂવળ બને છે? જેમ જેમ તારા રાગદ્રોષને ઓછા કરતો જઈશ તેમ તેમ બધું શુભ વાતાવરણ જામતું જશે. પરંતુ વિશુદ્ધિ તરફ ધસતા આત્માને એની પણ પડી નહીં હોય.

પરમ સુખ

પ્રત્યેક મનુષ્યના વિચારોની પાછળ પણ તેના કર્મોની પ્રેરણા હોય છે. એના વિચારો તમારા વિચારોને પ્રતિકૂળ હોય તેમાં તે દોષિત નથી, પરંતુ એનાં કર્મો દોષિત છે.

આ દષ્ટિને ઘડી કાઢ્યા સિવાય ચિત્તાની શાંતિ નહીં મળે એટલા માટે શ્રી વિનયવિજયજી મહારાજ કહે છે

पश्यसि किं न मनः परिणामम् ।

निजनिजगत्यनुसारं रे.....

બસ! એ જોતો થઈ જા. પ્રથમનું સુખ અનુભવવા મળશે. બાકી એ સિવાય વિદ્વતા કે તપશ્ચર્યા પણ તને પ્રથમસુખ નહિ આપી શકે. તું તારૂં લક્ષ ફેરવી નાંખ. તું વિદ્વતા કે બીજી બાહ્ય ઉપાસનાઓ માંથી સુખ મેળવવાની અંખના ત્યજી દે હવે તું ભાવનાજ્ઞાન તરફ વળ, ત્યાં પ્રથમ સુખની પાતાલ સેર રહેલી છે.

તેને જીવનને મુધાગ્રજી નથી. જેનું તે જીવ છે તેનું જ જીવન તેને વધારું છે, પછી નું શા માટે ખેદ કરે છે?

બસે તને એનું જીવન પસંદ નથી. પણ તેથી તું એના જીવનને નીતિ મુધાગ્રી થકે. એમ મુધાગ્રવા જતાં તો એ તારા પર પણ દ્રેષી બની જશે જે તારી પાસે ઉપદેશ સાંભળવા માગે છે, અને તારા જ સહારે જેમને જીવન—પરિવર્તન કરવાની ભાવના છે. તેમને જ તું ઉપદેશ આપ. બાકીનાઓને તારા ઉપદેશ પ્રકાપ માટે બનશે

તારા જેમની આર્થ સંબંધ છે, તારા પર જેમની જવાબદારી છે એમને પણ ઉપદેશ મર્યાદીત જ આપ. ખરેખર! પોતાની જાતને મૂર્ખ માનનાર જ. અતઃક્રમથી જાણનાર જ ગુરુજનોનો ઉપદેશ પ્રેમથી અને ઉત્કઠાથી સાંભળી શકે છે આજે પોતાની જાતને મૂર્ખ માનનારા કેટલા? ને પોતાને સર્વસ માનનારા કેટલા?

ચિંતકોમાં સંઘર્ષ

શાસ્ત્ર અને શ્લોક તો એના એજ હોય છે. પરંતુ ભિન્ન ભિન્ન ક્ષયોપશમવાળા ચિંતકો એનો અર્થ જ્યારે ભિન્ન કરે છે, ત્યારે મામાન્ય જનતા ભ્રમભ્રામા પડી જાય છે! છતાંય મનુષ્ય પોતાના શ્રદ્ધેય પુરુષ પર વિશ્વાસ મુકી દઈ નિશ્ચિત બની શકે છે

પરંતુ એક ચિંતક બીજા ચિંતકના અભિપ્રાયને સહન નથી કરતો ત્યારે સંઘ—સમાજમાં એક મોટો કોલાહલ મચી જાય છે! બીજનો અભિપ્રાય (શાસ્ત્ર અર્થ) યોગ્ય છે કે અયોગ્ય એનો વિચાર ખૂબ મધ્યસ્થતાપૂર્વક કરવો જોઈએ અને તે પણ સઘશાંતિનો ભંગ ન માય તે ગીતે તો જ ધર્મ માગે શાંતિ રહે અને મધ્યસ્થ દષ્ટિવાળા જીવો ધર્મ માગે આકર્ષાય.

‘હું આત્મા છું. હું શરીર નથી. હું શરીરથી જુદો છું. શરીરના ધર્મ જુદા છે. મારા ધર્મ જુદા છે...’

આ ભાવનાથી તારે ભાવિત થવાની જરૂર છે. જ્યાં મુઘી તું આ ભાવનાથી ભાવિત નહિ બને ત્યાં મુઘી તારો બહિર્ભાવ નહિ અટકે. આંતરભાવ નહિ પ્રગટે.

જ્યારે બહિરાત્મભાવનું નામ જ સંસાર છે ને! એ સંસારમાંથી મુક્ત કરનાર છે અંતરાત્મભાવ. જ્યાં અંતરાત્મભાવ આવવા માડ્યો ત્યાં વાસનાઓ ઓસરવા માંડશે.

માટે ઉપરોક્ત ભાવનાથી ખૂબ ખૂબ ભાવિત થવા પ્રયત્નશીલ બનજો.

આત્મસ્મૃતિ

આત્માની સન્મુખ થવા વિના ધર્મસાધનાનો આનંદ નહિ અનુભવાય કારણ કે ધર્મસાધના આત્મસન્મુખ થવા માટે છે.

અરે, આત્માના લક્ષપૂર્વક થતી ક્રિયા જ ધર્મક્રિયા કહેવાય! જો આત્માનું લક્ષ કેળવ્યા વિના જ જીવનનો અંત આવી જશે, તો પરલોકમાં શું થશે?

માટે પ્રત્યેક ક્રિયાના પ્રારંભે હું આત્મા છું મારે મારા આત્માને વિશુદ્ધ કરવો છે..આ વિચાર હોવો જોઈએ

આત્માની સ્થિતિ

આત્માની સ્મૃતિ
આત્માનો સ્મૃતિ વિના આત્માની વિશુદ્ધિ કેવી રીતે કરશે ? જો
તેની સત્તા સ્મૃતિના કારણે સતેરનો વિશુદ્ધિ પારંપર કરે છે. "હું આત્મા
હું" આ સ્મૃતિ સર્વિ સ્વેચ્છે બોલે છે. પણ એની વિશુદ્ધિ કરવાનો
વિધા જરૂર છે. દ્વિજ જરૂર છે. તો જ પાવના જરૂર
આત્માવિશુદ્ધિની તો જ પાવના જરૂર છે.
મ.પ. કે પરામાત્મા

આશ્વિનુદિની તોડ વાવના તપને પરમાત્માનું સ્મરણ કરાવશે
મન કે પરમાત્મા વિષય તપે આશ્વિનુદિ કરે શકે જ નહિ અને
એ દિને આશ્વિનુદિ પાડે તપ પરમાત્માનું સ્મરણ કરાવે અને અર્પણ
દેશે, તથા તપસ્ય તપ-તપ તપોદ જનો ભલે પણ એ દિનની યજ્ઞ
પત્રી દિશાદ નહિ જ
શુભે નહિ આ કવન આશ્વિનુદિ
પાવ માર્ગ આશ્વિનુદિ

[illegible]

आत्मभूति

આત્મપ્રીતિ

[illegible]

५५

આંતર-આનંદ

આંતરદષ્ટિ તો ઉઘડશે જો બાહ્યદષ્ટિ બંધ થશે. બાહ્યદષ્ટિ બંધ કરવી એટલે જગતનું બહુ જીવાનું અને સાંભળવાનું બંધ કરવું. જગતના પદાર્થોને જીવામાં અને સાંભળવામાં જ્યાં સુધી રમ છે ત્યાં સુધી આંતર-દષ્ટિ નહિ ખુલે.

જેમ જેમ તું જગતનો પરિચય (જડ પદાર્થોના સંયોગ) ઓછો કરીશ તેમ તેમ અંતઃકરણ તરફ જવાનો માર્ગ મળશે

જગતના પરિચયમાં તું જે સુખનો અનુભવ કરે છે, તેના કરતાં અનેક ગુણે અધિક મધુર અનુભવ તને અંતઃકરણમાંથી મળશે. સ્થિર મન! સ્થિરતા તને સુખના ખજાના બતાવશે!

જગતના સંબંધ

ભૌતિક જગતના આનંદ કરતાં આંતર જગતના આનંદની અવગતિ અપૂર્વ છે. ચિરસ્થાયી છે. અભયપ્રદા છે.

તું એકાદવાર તો એ આંતર જગતના આનંદનો અનુભવ કર.. સર્થ ના. તને આનંદ જરૂર મળશે... આનંદના સાગરમાં મનમાની કગાહ કરવાની મળશે

એ માટે તું જગતના સંબંધોથી પર થઈ જા. શરીર ઉપરના ગુમડાને નાખતાં સહેજ બળતરા તો ઉઠવાની જ, પરંતુ એ કાપે જ છૂટકો! તના સંબંધોને કાપી નાખતા સહેજ... કે વધુ બળતરા થવાની, તું પછી અપૂર્વ આનંદ !

જેના પર તને રાગ છે. એનો વિયોગ થાય અથવા તો એ તારા પર નારાજ થાય ત્યારે તું દુઃખી ન થઈશ. તું અચાન્ત ન થઈશ.

તું તારા સ્વરૂપે સદુથી ભિન્ન છે. સ્વજનોથી તું જુદો છે. પરિજનોથી ભિન્ન છે. વૈભવથી અન્ય છે અરે! તારા શરીરથી તું જુદો છે! તો પછી શા માટે એ બધાની ખાતર ખેદ કરે છે. જે તું નથી, જે તારા નથી, એ કદીય તારાં થવાના નથી. એમ તું ચોક્કસ સમજી લે.

તારા સ્વરૂપનો તું રાગી બન. આત્મસ્વરૂપનો રાગી બન. આત્માની સ્વભાવ દશાનો રાગી જીવ આત્માની વિભાવદશામાં હર્ષ-શોક ન કરે

વિભાવ દશાના તો જ્ઞાતો-દૃષ્ટા બનવામાં જ મગા છે. શાન્તિ છે. તારા સ્વરૂપના રાગી બનવા માટે પરમાત્મરાગ જાગ્રત કર. જેમ જેમ પરમાત્મપ્રીતિ દેહ થતી જાય તેમ તેમ સ્વરૂપનો રાગ પણ વધતો જાય.

સ્વભાવ દશા

તારે સ્વભાવ દશાનું લક્ષ ને ચુકવું જોઈએ. અને તારી સામે જે પ્રસંગો બને તેને તારે સ્વભાવ દશાથી નિહાળવા. તો અનેક માનસિક વિષમતાઓથી મક્કી શકીશ.

વિભાવદશાનાં આકર્ષણો જરૂર પ્રબળ છે. સ્વભાવ દશામાંથી વિચલિત કરી દેનારાં હોય છે, પરંતુ સ્વભાવ તરફ દૃઢચની ઝુકાવટ થયા પછી વિભાવમાં મેં ચોઈ જવાનું નહિ બને. સ્વમાં જ લીન બનવાની કળા હસ્તગત કરી લેવા જેવી છે.

દેવા બનવું છે ?

તિ પી ચમ્પર ચર તી છ માત્રા નેશાં દાષ છે ને ગૂર તેના
વિનાશ અંત ક પના—આકૃતિ રપછ દાષ છે બનન ક પના આકૃ
તિને ઉપદાવના પ્રકાશના થાતે ટાપાથી ચમ્પરને કા જવડ

આપરે આપના કાઆનુ કુ ઘ નર કરતુ છે? આવી ક પના
નૃત્ય કાઆનુ કુરુપ્ત આ મને કમે છે? ત કુલમ તપ ન્યા
આન, જ્ઞાન વર્તેના ટાપા પડાનાં!

કાઆની ક પના—આકૃતિના આન વિના જેથ તેથ મિર્લા માત્રા
જીવું ને અંત કાઓ અને જેથેવ ન ગમ તમે આકૃતિય ન કહી

દેવા બનવું છે ? એ રપછ કહી

ગૃહ્ય સુત્ર

તું જે બાહ્ય દાષ ન તન તાલી થામ દાષા અનુ? જે તા? પાલ
પલ ન બીજ કાંઈ મલક બીજે કી પવા કરી ના વધ બેસ—વધ
અને કોનાથ જ પામીય ના તારા નુપત્ય ન તારાથ વદ જા મત
આપના માંજે વધ તા? હોપી કાદવા થ દા અ માત્ર ક પા બાન
જીવે કનાથ કાં? પવનુ જા નું જાવ નિ કાનવત્ર ન ક પા? વા
કાદવા થુ થાઈ કવના જ રમેય તા એ ગુપ્તમાત્ર પાઈ કદક

પડી ના તારા કાકા કાંઈ કીયા તા? રા અ ગુત્ર ના કાકા
જે અનુ મધુ મળી કદક ક પડી બાહ્ય કવાની ક કાદવા કવાન? એક
તારી થત દપ્પા તાઈ થાક બાં? પાં અધ્ય કવ અવ કર કામે
પાં અનરપ્રોથ તર કવ અ પ્ર ક કાનવ ઉ કાદવા... ઉ એ
ક ક કાંઈ કાદવાથી જ મુશ્કેલી છે પડેનો આનંદ આ

‘અહં’ અને ‘મમ’ એ મોહરાજનો મંત્રાક્ષર છે. આપણો જીવ એ મંત્રના જાપ કરતો રહે છે. તેથી અજ્ઞાનનો અંધકાર આત્મામાં ગાઢ બનતો જાય છે... એ મંત્રે તો મારા જગતને આંધળું બનાવી દીધું છે.

તમે જે તમારા હિતને જોઈ શકતા નથી, તો સમજવું જોઈએ કે અહમ્—મમનો જાપ ચાલુ છે. તેનાથી દિવ્ય દષ્ટિ બીડાઈ ગઈ છે. જે તમારે દિવ્ય દષ્ટિને ખોલવી છે તો અહમ્—મમના મંત્રાક્ષરને ભૂલી જવો પડશે. અને એના સ્થાને નાહં—ન મમનો મંત્રાક્ષર જાપવો પડશે.

“હું નથી, મારું નથી” આ વિચારને આત્મામાં દઢ કરી દેવો પડશે અહંત્વ અને મમત્વને હટાવે જ છૂટકો છે. જે તમારે તમારા કલ્યાણ માર્ગને જોવો છે, અને એ માર્ગે ચાલવું છે તો.

પરહિતની પ્રવૃત્તિ

પરનું હિત ત્યાં સુધી કરવાનું છે કે જ્યાં સુધી તારું આત્મહિત ન ધવાય. પરનું હિત કરવા જતાં બાહ્ય નુકસાનીની પરવા ન કરીશ. પરંતુ તારા આત્માનું નુકસાન ન થાય તેની ખુબ પરવા રાખજે.

ક્યારેક પરનું હિત કરવા જતાં અભિમાન વધે છે. ક્યારેક માના-કાંક્ષા તીવ્ર બને છે, ક્યારેક દષ્ટિદોષ તો ક્યારેક દોષદષ્ટિ જાગી જાય છે. ક્યારેક શીલ અને સદાચાર ભયમાં મૂકાઈ જાય છે. આ બધાં નુકસાનો ન ચલાવી લેવાય. એ માટે સદેવ જાગૃતિ રહેવી જોઈએ. આવા નુકસાનનો અણસારો થતાં જ એ પરહિતની પ્રવૃત્તિ બંધ કરી દેવી જોઈએ.

પરનું હિત કરવા માટે પરના સંયોગમાં આવવું પડે છે. એ સંયોગની મર્યાદાઓનું લક્ષ ન ચૂકવું જોઈએ. જે એ લક્ષ ચૂકાવું તો સ્વપરનું હિત નહિ પરંતુ અહિત જ થઈ જવાનું.

ଅନନ୍ତାକ୍ଷରୀ

મન એ તો આપણુ લાડકું બાળક છે. એ મન-બાળને આપણે સુધડ રાખવું જોઈએ. એનું સૌન્દર્ય જળવવા આપણે જગત રહેવું જોઈએ. એ ગંદવાડ ન ચૂંગે, એ જ્યાં ત્યાં આજોટીને એનું સુંદર શરીર મેલું ન કરે એનો ખ્યાલ રાખવો જોઈએ, છતાંય એ તો બાળક કહેવાય!

એ મેલું થવાનું જ! એનાં કપડાં બગડવાનાં જ. એથી આપણે અકળાઈ જવું ન જોઈએ. પણ વારંવાર એને સ્વચ્છ કરવું જોઈએ. એ ગંદવાડમાં રમવા ન ચાલ્યું જાય, એવી જગાએ એને રાખવું જોઈએ.

એને રમવાં માટે રમકડાં પણ આપવા પડે! પણ એને એવાં રમકડાં આપવાં કે એ રમકડાં એનામાં સારા સંસ્કાર પાડે.

વળી, એ બાળકને સારા માણસોના હાથમાં રમાડવા આપવું જોઈએ.

વ્યસની પ્રમાદી 'અને અણુઘડ માણસોને આપણું મન-બાળક ન સોંપવું!

માટે તો સત્સમાજમ કરવાનો છે !

નાના બાળકને તમે શાર્ડુ-પોલિટ બાથનું નહિ આપો તો તે નરમું કોરે બચાડનારું બાથનું એ નરમું ન ખાઈ જાય તે માટે બાથ ધર્યો એના માટે શાર્ડુ બાથનું રાખો જ મુઠા છે

આપણું મન નાના બાળક જેવું છે અને આપણ સદાચિંતાને પોલિટ ખોરાક નહિ આપીએ તો તે ઘણા વિચાર કરવા જી મન બાળક માટે આપણ સદાચિંતાના ઇશન રાખી જી મુઠવા ૫ થી ૬ થાય અને બાથની દેવળા થાય ત્યાર એ જામડા ખાચીએ આપવા જી

તમે કલ્યા અને કદ જ આપા ન આપીએ તો? મનમાં શાર્ડુ નરમો કોરે જ વિચાર ન કરીએ તો શાર્ડુ ન?

અરે નાના બાળકને ન જુખ્યું રખાય? ના જી બાળક જુખ્યું રાખી કો? બચાડનાર જુખ્યું રાખવાથી તો એની બાથની દેવળા તીડ મની જવાની અને તો મનમાં જ મનમાં આવા જી તમા ૫ થી ૬ થાય આપણા મનને મિલકુલ જુખ્યું રાખી જી કાચ એમ નથી નિર્વિચાર એમ પિ આપણા માટે નથી! આપણ તો મન-બાળકને પદે કાટલા સદાચિંતાના ખોરાક આપવા જી પડે!

જે મકાનમાં બહુ જ ધન હોય તે મકાનની તમે કેટલી તકેદારી રાખો? કેવી ચોકી મૂકો?

મનના મકાનમાં ધનના દેર પડેલા છે, એ તમે જાણો છો? એક એક સદ્વિચાર એક એક રત્ન છે. આપણે મનના મકાનની કેટલી તકેદારી રાખીએ છીએ? કોઈ ચોકી મૂકી છે?

આપણે ખરેખર ભ્રમણામાં અટવાયા છીએ, તનના મકાનની જ આપણે તકેદારી અને ચોકી રાખીએ છીએ! કે જે તનમાં હાડકાં, માંસ અને લોહી સિવાય કંઈ નથી... જે ધૂળ સમાન છે...જે આપણને વાસ્તવિક સુખ, શાન્તિ આપવા સમર્થ નથી.

મનના મકાનની રક્ષા કરો.

મનનું ધન કોઈ ચોરી ન જાય, સદ્વિચાર ચોરાઈ ન જાય તેની ખરેખરી તકેદારી રાખો, ચોકીદાર બરોબર ગોઠવી દો. સાત્ત્વિક ભાવોને પોષનારા ગ્રંથો, આંતરદષ્ટિને ઉઘાડી આપનારા સાધુ પુરુષો, કૃપાસાગર તારક પરમાત્મા...આ બધા ચોકીદારો છે. મનના દ્વારે આમને સ્થાન આપો, તમારું મનનું ધન સુરક્ષિત રહેશે, અને એ ધન દ્વારા જ તમે અક્ષય અને અનંત સુખ મેળવશો!

તાડુ કન નિચે માર્ગ નથી, એવો તાડે દા. પાદ ૮ ખ ને ૧ ના
 ૩ કન નિચે બનાવતું છ' શાકસ બનાવતું છ' નો મનને બધે
 થી રવાનો બધા ૧ કર વાદવા બધા મન જર્ણ ૧૧૦ નિચે પ્રત્યે
 ૧૨ ૧૨ કનને બને ન્યાય કર

મનને સ બનાવો દરવાના ધરતી ઉચ્ચ રવાના ઉભાં ૧૨ મનને
 થ વાર ન્યા થઈ થ બને એ રવાનામાં કાલા ગુફી બનાવો શામ
 તા મન નિચે કનને પરિત બન્યા
 ફીલ નિશ્ચયો બની જા મન નિચે પરિત થઈ થા બન ૭ /
 આવા કોઈ રિત્યાસ ફીલેન પ્રવ ન ક

મનનું પરિણામ

જ તાર તામ મનનું શાન્તિ કામ પોતા મન કનું કાલ તા
 રાઈન
 કાલે બન
 કાલે
 કાલે પોતે બાકાત થઈ
 મનના ૧ ૨૦૦૦૦ કામ બાકાત ૧૦૦ ૦ ૧૦૦ કામ બાકાત
 તાડુ પિત્ત બાકાત કન નિચે ૧૦૦
 કિવાનું બાકાત કાને વન ૧ ૧૦૦ કરો ૮ કા
 ન ૧૦૦ રવાના કામ બાકાત ૧૦૦ કરો ૮ કા
 બને દેહ રિત્યાસ કાના ૧૦૦ ૦ ૧૦૦

વ્યક્તિત્વનું ઘડતર

તમારા ઘરમાં કેવા માણસોની અવરજવર થાય છે એના પર તમારી સજ્જનતા કે દુર્જનતાનું માપ નિકળે ને? હિંસક, જૂઠા, ચોર, દુરાચારી માણસોનો તમારા ઘરમાં આવરો—જવરો હશે તો તમે દુર્જન બન્યા સમજો!

એમ આપણા મનમાં કેવા વિચારોની અવરજવર થાય છે તેના પર આપણા વ્યક્તિત્વના ઘડતરનો આધાર છે. આપણા મનોમંદિરમાં કેવા પુરુષોનો ડાયરો જામે છે એનું આપણે નિરીક્ષણ કરવું જોઈએ.

એ નિરીક્ષણ કરતાં દેખાયે કે આપણા મનોમંદિરમાં એવા વિચારોના અડા જામેલા છે કે જે હિંસક છે! જે જૂઠા છે! જે ચોર છે! જે દુરાચારી છે.

આવા વિચારોને આપણે સત્વરે હાંકી કાઢવા જોઈએ. એ માટેનો ઉપાય પણ બહુ સરળ છે હો! આપણે સત્પુરુષોને—સદ્વિચારોને મનોમંદિરમાં પંચારવાનું સપ્રેમ આમંત્રણ આપવાનું! એમની અવર—જવર ધીમે ધીમે થરૂ કરવાની. બસ! સદ્વિચારોની અવરજવર થરૂ થઈ, કે આપણું વ્યક્તિત્વ ઊંચું ધરાયું સમજો!

સારા બનવા સદ્વિચારો કરવા જ પડશે.

આપણે ખરાબ બન્યા છીએ ખરાબ વિચારોથી.

તમારું કષ્ટ બેનું કષ્ટ બનિ તમને શું વિચાર આવે છે? ક્યાંને
ઉભા બનાવવાનો?

દાવાના કંઈથી બંધન હરકતી જીવન બેનિ તમને શું વિચાર આવે
છે? અને દાવ-મથ દુર કરીને ઉભાવવા બનાવવાના? કયો કમન
ચોખી! દાવગુણ મળ્યો-જીવન બંધન બના પ્રત્યે નિ રહી બેઠે
છે પિતાર બેઠે છે

બીજા જીવાના દાવ-બંધન દુર કરીને અને ઉભાવવા બનાવવાનો
વિચાર ત્યાર આવ્યો કરી છોડીશું કે જ્યારે એ જીવાન આવડે આવડ્યા
મિત્રો બાનીશું!

બીજાનું કષ્ટ બેનું બંધન ઉભા કરવાના આવડ્યા વિચાર નહિ
આવે, અમ જ્યાં શું જીવનના જીવાન આવડે બીજા બાનીશું ત્યાં
શું બંધન દાવા દુર કરવાના વિચાર નહિ આવે

બીજાના દાવા બંધન નિરહાર કરશે ત જીવ પ્રત્યે રહે છે

બીજાના દાવા જીવન બેને દુર કરવાના વિચાર કે વા ત જીવ પ્રત્યે
ચોખી છે

માતાને બે બાળકો છે.

એક છે તંદુરસ્ત, બીજો છે નાદુરસ્ત.

માતૃહૃદય નાદુરસ્ત—બિમાર પુત્ર પ્રત્યે અધિક કરુણ બનવાનું, અધિક સાંભાળ રાખનારું બનવાનું. એના પ્રત્યે તિરસ્કારવાળું કે ધિક્કારવાળું નહિ.

એમ સાધુહૃદય એટલે માતૃહૃદય છે.

જગતના દોષિત આત્માઓ પ્રત્યે એમનું હૃદય કરુણાભીનું હોય. દોષિત આત્માઓ અંગે તેઓ સદેવ-ચિંતાનુર રહે છે. દોષિત પ્રત્યે તેમના હૃદયમાં ધિક્કાર કે તિરસ્કાર ન હોય.

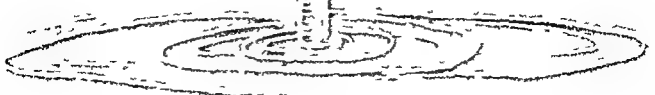
રોગી માણસોની ત્રણ કક્ષા પાડી શકાય.

(૧) પોતાના રોગની ભયંકરતા સમજીને તેને દૂર કરવા તૈયાર થનાર.

(૨) રોગની ભયંકરતા સાંભળતાં હતાશ થઈ જનાર.

(૩) રોગની ભયંકરતા બતાવનાર પ્રત્યે તિરસ્કાર બતાવનાર.

દોષિત આત્માઓ પણ આ ત્રણ કક્ષાના કહી શકાય. આપણે એની કક્ષાનો વિચાર કરીને પછી એ દૂર કરવાનો ઉપાય શોધવો જોઈએ. પણ એ માટે માતૃહૃદય જોઈએ.

ઉજ્જવળ પાણીની તીવ્ર શુદ્ધિ છે તે દબાવ નહિ અથવા અત્યારે
પાનાનું કોઈ પણ ન દબાવ અને દબાવ તાપ બહાર
અમ કઈ શુદ્ધિ આપણે વિના યંત્ર છે ત્યાં શુદ્ધિ આપણે આપણી
જનન પણ એક દાતા નથી અને કદાચ આ બે દોન તો બાક
દબાવને દોન!

દોન પ્રધાન વિનયો આપણે જનનું જનું છે તો શુદ્ધ દાન
કઈ દા છે અને આ દર્શન કઈ પાત્રી જનન બાદ પાત્રીમાં શુદ્ધ
અનાવરના કાંડ થતા નથી.

પાણી જમ બાદ અને કાર્તિક વિજયાએ યંત્ર થાય છે. ટાપ
છે નમ આપણે વિના પણ બાદ અને કાર્તિક વિજયાએ યંત્ર અને
છે બાદ છે જનનના વિષયો અને કાર્તિક છે પાપાર્થિના ટાપ.

વિનયે દોન-પ્રધાન અનાવરના બારે આ બંને પ્રાચીના વિજયા
જરૂર કરવાના ટાપો કોઈ કોઈને આ ટાપો વિનયોને અનાવ

આપનાર અને ટાળનાર

જ્યારે તમારું મકાન દુશ્મનોથી, ડાકુઓથી ઘેરાઈ ગયું હોય ત્યારે તમને કોઈ યાદ આવે છે? તમે કોને યાદ કરો છો? મિલીટરીને (સિપાઈઓ)ને? અર્થાત દુઃખ અને આપત્તિના કાળે દુઃખ આપનારનો વિચાર કરો છો કે દુઃખ ટાળનારનો?

આપણે દુઃખી છીએ એનું આ એક અસાધારણ કારણ છે દુઃખ અને આપત્તિના ટાણે આપણે દુઃખ આપનારને જ વારંવાર યાદ કરીએ છીએ અને મનને અર્થાત બનાવીએ છીએ.

જે આપણે દુઃખ અને આપત્તિના કાળે દુઃખ ટાળનારનો વિચાર કરીશું તો આપણું ચિત્ત અર્થાત નહિ બને.

ચંદનબાળાને મૂળામાતાએ માથું મૂડીને, બેડી પહેરાવીને અંધારી ઓરડીમાં પૂરી હતી ત્યારે ચંદનબાળા કોને યાદ કરતી હતી? મૂળાને કે મહાવીરને? જે મૂળાને યાદ કરતી હોત તો સંભવ છે કે એનું નામ મહાસતીઓના લીસ્ટમાં ન નોંધાયું હોત! એ તો એક શ્વાસોચ્છવાસમાં સો વાર મહાવીરને યાદ કરતી હતી! કારણ કે મહાવીર દુઃખને ટાળનાર હતા.

તમે બુદ્ધિ છો જાણ માત્ર કાળ નથી જોવા માટે
 પણ નથી જોવા માત્ર જો નથી જો પણ જોવાથી બરાબર છે

આ કાળ સારા અને ખુબ નથી. ના જોવા નમને જાણ માટે
 ખુબ કાળ કાળ જાણ માટે જોવા જાણ કાળ માત્ર માત્ર માત્ર
 કાળે જોવા જો. જોવા જોવા નમને કાળ જોવા

તમે જો જોવા માત્ર જોવા જોવા જોવા

જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા
 જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા

જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા

જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા
 જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા
 જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા

જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા

જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા
 જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા
 જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા જોવા

દૈન્યમાં પડેલો નાનકડો પણ ડાઘ (કાણું) મથીનની સહાયથી ડોક્ટર તમને મોટો કરીને બતાવે છે, તો ડોક્ટર તમને કેવો લાગે છે? ઉપકારી ને?

તેમ આપણા નાનકડા પણ દોષને કોઈ મોટું સ્વરૂપ આપીને બતાવે તો આપણે તેને ટીકાખોર કહીને વખોડી કાઢવો ન જોઈએ. પરંતુ એક નિદાનકૃશળ ડોક્ટરની જેમ તેને ઉપકારી માનવો જોઈએ

બીજા આપણા દોષો બતાવે છે, તે તો આપણી ઉચ્ચ કક્ષાની સેવા કરે છે. આપણને આપણી જાત માટે સાવચેત ને સાવચેત રાખે છે. જેમ આપણો ડોક્ટર આપણા ખૂણ્યા વિના પણ આપણા રોગો બતાવી “મફત સેવા” આપતો હોય અને આપણને તે જોડેલો વડાલો લાગે, તેટલો જ પેલો “દોષદર્શક” વડાલો લાગે!

અને આ દષ્ટિનું ઘડતર થયું એટલે તો પછી આપણે ભવસાગર તરફ સમજો! બીજામાં સો ગુણો હશે પણ આપણા દોષ બતાવવાનો એક દોષ એનામાં હશે તો આપણે તેને નિર્ગુણી જ માનવા દેવાયેલા છીએ. અને આ દષ્ટિ જ આપણને ભવસાગર તરવા દેતી નથી.

તમે કૌંસા? નિ કોઈ અજાણ્યા રસના પગથી પતાર થાઓ છો
મને અમર નથી કે વચ્ચે કૂવો છે તમે નાનાનક કૃપામય ખતો પ થા
ભાગ્યવાને એકદમ ચાલીના બ વ સાસ હનુ મનો મયા ત્યા કોઈ
છયા]ન અમર પડે, તમને જાણ કાઢવા અને પોતાના રને ત્રા પા
મયા તમા । તાથ ન કરો, તાથ કયા વિના ડિનાવજો ડિનાવજો થા પા
મયા ।

છતાં બના પ્રત્ય નથારા તેવામા કેટલો મધ્ય પ્રમ જનવાનો? તમે
એને "દેવી સદાય" માનવાના! બના ઉપકા ન જાના ફરવાના

જે ગુરુએ તમને જ્યકૃપમોથી મારા જે થો કાઢવા પ્રેમ કાને કડ
માથી, તે ગુરુ જાગ્રીથી કદામ તમારો સંજ્ઞાત ન કરે કદાચ અમનું દિવ
પ્રવાસ યાથી ધાય, તમે પાછળ ગતી જાઓ તા બ પ્રત્ય પ્રમ ધ
વાના મયા? અમના ઉપકારન "દેવી સદાય" માનવાના? જોમના ઉપ
કારન માતા ફરવાના ।

જાવના કૃપામયો ગુરુના જ આપમન બ । કાઢવા છ ત જ
તમના મારાન ઉપકાર છે એવી સ્મૃતિ અનેક રાખીશુ તા જ આપમ
ફરવા કાઢવાનું

પગ ઉપર ગુમડાં દેખાતાં હોય, હાથ પર ચાદાં દેખાતાં હોય. પરંતુ મુખનું મૌનદર્ય અદ્ભૂત હોય, તો તમે શું જોવાના? ગુમડાં અને ચાદાં જોઈને ધૂણા કરવાના કે સુંદર મુખ જોઈને આકર્ષાઈ જવાના?

એમ કોઈ આત્મામા કોધ..માન..માયા.. લોભ વગેરે દોષો દેખાતા હોય... પરંતુ ગેવા, પરોપકાર... વગેરે કોઈ ગુણ અદ્ભૂત હોય તો તમે શું જોવાના? આ અદ્ભૂત ગુણ જોઈને આકર્ષાઈ જવાના ખરા? કે દોષના ગુમડાં જોઈને ધૂણા કરવાના?

દેહનો એકાદ ગુણ ...રૂપ, ઘાટ, બાંધો...જોઈને પણ રાગ થાય છે તેમ આત્માનો એકાદ ગુણ શ્રમા, નમ્રતા, સેવા પરોપકાર જોઈને આપણને અનુરાગ થવો જોઈએ તો આપણે ગુણાનુરાગી કહેવાઈએ અને વ્યક્તિનો એકાદ ગુણ પણ આપણને આકર્ષનારો બનશે, પછી એના દોષો જોઈ તિરસ્કાર કે ધૂણા નહિ જાગે પરંતુ એના દોષોને દૂર કરવાની કુરુણા જાગશે. ગુણાનુરાગ અને કુરુણા પ્રગટયા પછી એના દોષો બીજાને કહેવાની અધમતા રહે જ ક્યાથી?

બીજી વાલીએ

પ્રતિના આગ પાક એકો ૨૧ ના ખન આ થઈ જ વાવવા પ ન ?
 એમ અર્થન ગુનાનો પાક આપવ વ્ય ના ૨૧ ના ગુના જ એ
 વાવવા એકો ન ? ગુનાના એ વા વા વિના કાનન ગુનાના પાક ન
 મન આરે કાં વિનેતર અનર્થન કાનઅતમા ૩ ગુન અંજ વાવવા
 ૩૫ થ કરાં ૩

ગુનાના બીજ વાના વિના ક રાં અમસાવના એ ના અનઅ
 બીજ વાના વિના ક રાં અમ ન વાવવામાં કાવના વામાં ૭ વા ૩૭
 બીજ વાના વિના અન ન નમ નપુ અ વામાં કાવ વામાં વામાં
 કાવ વા ક રામ ૭૨ ૩૭ અપુ નિ ૬૭ નમ ગુનાના બીજ
 વાના વિના ક રાં અમસાવના નિ ૬૭ ૩

આનાં સામ અરો ૩ એક ન ૩ ગુન વ ના ૩૭ અમસાવના
 ન કીએ ના આગન અ ન કોર વા ૩ કાં ૬ અવરમાં
 બીજ વાવના ૫૭ વા ન કાં વામ ૧૧૦ ૭ વા ૭ ન ?
 નથી

ગુનાના બીજ વા ૭ વિના જ અમના અપા અ ૩ ૩ અ ૬૭
 અર્થ માં બીજ વાવોન અન કર્યા

તમારા પગ પર ગુમડું થયું હોય.

ત્યારે તમે શું વિચાર કરો?

“મારે શું? મારા પગને ગુમડું થયું છે... પગ સંભાળશે!”

આવા વિચાર કરો છો? ના! પગ એ શરીરનો જ એક ભાગ છે માટે પગ દુઃખી તો તમે દુઃખી.

હવે એક વાત વિચારો.

તમારા સંઘમાં કોઈ આત્મા દુઃખી છે, એને જોઈ તમે શું વિચારો છો?

‘મારે શું?’... એનું એ જાણે...!”

તમારો આ વિચાર શું યોગ્ય છે! તમે સંઘથી ભિન્ન નથી, ને સાધાર્મિક એ સંઘ-શરીરનો જ એક અવયવ છે, એક ભાગ છે. એનું દુઃખ એટલે તમારું દુઃખ.

શરીરના પ્રત્યેક અંગને તમારી જાત સમજો છો ને? તો સંઘના પ્રત્યેક આત્માને તમારી જાત કેમ નથી સમજતા? સંઘનો પ્રત્યેક આત્મા તમારી જાત છે, આ ભાવના મૂળ સમ્યગ્દર્શન ધર્મને ટકાવે છે, વિશુદ્ધ કરે છે આ ભાવના જગત થઈ એટલે સંઘ-શાસન પ્રત્યે જરૂર પ્રેમ... મમત્વ. વાત્સલ્ય પ્રગટશે.

દોષનું ઓપરેશન

૧૧૭ E રીના ગુપ્તનું ઓપ સન કર છે તે લેયુ છ? એ ૧ ય
ના દરદ્રાન બ્લાન્કમાં જાયસ પછે બનુ રજા થાયે ગુપ્ત ને નપાસથ...
દવાથી ધા નાખાય છે. ૬ હર્જનથી પાપડીને બુટી બનાવો
દશે. પછે મરખાની છડી ગુપ્ત ૧ થા કાચી દશે!

જયી, ન ન જ સાફબુટી કરી દર નવા સુર પાડા બાંધો દશે!

આ બર્ડ ને આસ રમમાં ૩ થાનો

દાપ એ આ માનું ગુપ્તુ ૭

આપમાં જામળ નવા ગુપ્તવાગા આપમાંના ૬ થા આરંભ છે?
આપમાં આ ગુપ્તમાં આપરસન રથી હન કરીને શ્રીમ ૧ બના
દાપ-ગુપ્ત ૫૨ આપથી નીચા થાયો-છડી ફરી થાય ન પાકા શું
આપમાં ૧ રીને આ નીચે કરીને શ્રીને ૧ થાયથા ધાપ ગુપ્ત નવાસીને
શ્રીને ૧ થાય.

નીચા થાયો-શ્રીને ૬ થાય ગુપ્ત ન કાચી નાખીને પછે થાડ સુર
થાડ બાંધીને શ્રીને

૫ નું આ ન આપમાં કાન ગુપ્ત ૧ ૬ થાયે શ્રીને આ ૩ થાય
પછે દરદ્રાન કુખના થા નવા દરદ્રા

આને કાચીને શ્રીને આ ૩ થાય

‘આગ લાગે ત્યારે કૂવો ખોદવા ન બેમાય.’ આ કહેવતનો વ્યવહાર અર્થ તો આપણે જાણીએ છીએ, પરંતુ એનો આધ્યાત્મિક અર્થ પણ આપણે જાણવો જોઈએ.

પહેલેથી કૂવો ખોદી રાખ્યો હોય તો આગ લાગતાં કૂવો કામ લાગે છે. એ વખતે નવો કૂવો ખોદવા બેસનારનો પ્રયત્ન નિષ્ફળ બને છે.

આપણે ક્રોધના પ્રસંગે જ ક્ષમા-જલની શોધ કરવા બેસીએ છીએ! પરંતુ પહેલેથી ક્ષમા-જલનો કૂવો ખોદી રાખતા નથી! પગિણામે એ આવે છે કે આપણું આત્મ-ઘર ક્રોધની આગમાં બળીને ખાખ થઈ જાય છે!

જો આપણે ક્રોધની આગને બુઝવાને આત્મઘરને સુરક્ષિત રાખવું હોય તો ક્ષમાજલનો કૂવો પહેલેથી ખોદી રાખવો જોઈએ.

અર્થાત, જ્યારે કોઈ ક્રોધનો પ્રસંગ ન હોય તેવા સમયે આપણે મનમાં વિચારવાનું કે ‘જો આવો ક્રોધનો પ્રસંગ ઉભો થશે તો તે વખતે હું શાંત રહીશ ભલે મારો ગુનો નહિ હોય, છતાંય હું સામો ક્રોધ નહિ કરું સમતા રાખીશ. એની અસર જરૂર સામી વ્યક્તિ પર થશે અને એ પણ શાંત પડશે!’ આવા ક્ષમાના વિચાર વારંવાર કરી રાખવાના પછી નથી ને ક્યારેક એવો ક્રોધનો પ્રસંગ ઉપસ્થિત થશે ત્યારે પેલા ખોદી રાખેલા ક્ષમા-જલના (ક્ષમાના વિચારો) કૂવાનો તુરંત આપણે ઉપયોગ કરી શકીશું!

માડણું અને મનુષ્ય

આપણે અવસાન માં છે-નહી.

પણ ત્યાં મોં આંત્ર મનુષ્ય જો માથે, તનુ નથી, માદણ પણ કોણ

મનુષ્ય તો ક્યાંથી રાજ છતાં સારંગના કિના જ નર્તુ કલ્યાણ
છે કાન નથી સારંગના કિના પાણી નાં રૂપ ની ન તપાસ કરતો
રાજ છે પાનાને કાઢી સંજામન કિના જઈ જાય તે સવન ન બને
૨૦ છ

જ્યાં માડણાન કદીયે કામુની બાર નિકળવા જીવનું નથી
અને કાઢ પાંડા આજ કાને અને અમર પ તો ન ભાતી કથાનું!

ક્યાં રહે આપણી જાતને કવો આવીએ છ'ને? શું આપણે મનુષ્ય
પ્રિયે? શું આપણે વર્તન અને આપણા વિચાર આ જાના વર્તન અને
વિચાર ન આપણના નથી?

આપણે અવસાનગાના માડણા પ્રેમ કે મનુષ્ય ?

ગુણોની ગેરહાજરી

આપણને કોની ગેરહાજરી સાલે છે ?

ધનની ગેરહાજરી સાલે છે, આરોગ્યની ગેરહાજરી સાલે છે. બુદ્ધિની ગેરહાજરી સાલે છે.

પણ શું ગુણોની ગેરહાજરી આપણને સાલે છે ? ધનની ગેરહાજરીમાં જીવ ભેયેની અનુભવે છે માટે ધન મેળવવાનો તે સમ્પત્તિ પુરુષાર્થ કરે છે. આરોગ્યની ગેરહાજરીમાં જીવ આકુળતા અનુભવે છે માટે આરોગ્ય પ્રાપ્ત કરવા સતત જગૃત રહે છે. બુદ્ધિની ગેરહાજરીમાં જીવ વિહ્વળ બની જાય છે તે માટે બુદ્ધિ મેળવવા જ્યાં ત્યાં ફાંફાં મારે છે પણ . ગુણોની ગેરહાજરીમાં નથી તો જીવ ભેયેની અનુભવતો, આકુળતા અનુભવતો કે વિહ્વળ બનતો, પછી ગુણો મેળવવાનો પુરુષાર્થ જ ક્યાંથી કરવાનો ?

અને જ્યાં સુધી ગુણસંપત્તિ હોય નહિ ત્યાં સુધી ધર્મરત્ન તે કેવી રીતે મેળવવાનો ?

ધર્મરત્ન વિના તો જીવનું અનાદિકાલીન ભવભ્રમણ મીઠે એમ નથી અને ભવભ્રમણ મીઠે નહિ ત્યાં સુધી શાશ્વત સુખ અને અનંત શાંતિ મળે નહિ.

ગુણસંપત્તિ માટે પુરુષાર્થ જરૂરી છે

ધર્મ મહેલનો પાયો

મહારાજ પાસામાં વધુ ખર્ચ લાગે, એવું પણ મને ને ' ધર્મ મમનમાં
ધર્મને કે ના પાસામાં વધુ ખર્ચ લાગે તેથી ધર્મને ન બધાવે ?

ગુલા એ ધર્મ મ વગર પાસા છે

પાસા વિના દેભ મકાન ન બંધાવાય, તેમ ગુલા વિના ધર્મ ન
આરી શકાય. આજે આજે ના ધર્મ ને પડે જતા વા ન લાગે.
પાસા વિનાનું નામ કે પુ રક !

આપને મમન વગર છે પાસા વિનાનું !

ધર્મ કે રાઉ ધર્મ ગુલાપના વિના ' આજે આજે જ્ઞાન આપણી
નિર્મળી આવી પતાર વા રડે છે એવું લાગે છે ન ?

ગુલાપનાના ધર્મીઆન ધર્મનું નજ આખું પા પુ છે ગુલા વિનાના
ધર્મીઆઓને નશા લગાને-ઉત્તરી પછીન ધર્મસાપનાયો વનમાં રાખે
છે,

ધર્મી આપણે રાઉ ધર્મ કેવી છતાં નહીં છે ગુલા વિનાના
ધર્મીઓ દેભ આપણને જમ છ નમ ધર્મ વિનાના મુલોવજ આપણે
નથી જાણતા ને ?

સહિયારો પુણ્યોદય

તમારી પામે ધન છે, આરોગ્ય છે, પરિવાર છે...આ તમારો પુણ્યોદય છે, એમ તમે માનો છો ને? આ તમારો જ પુણ્યોદય છે એમ માનો છો માટે જ તમે એ ધન વગેરેનો ઉપયોગ બીજા માટે કરતાં પાછા પડો છો!

પુણ્યોદય ક્યારે થયો?

પુણ્યબધ કરેલો માટે.

પુણ્યબધ શાથી થયો?

ધર્માધન કર્યું હતું માટે.

ધર્માધન પણ ક્યારે કરી શકેલા? એ ધર્મને આરાધનારો સાધક વર્ગ સાથે હતો માટે. માટે તમારો પુણ્યોદય કેવળ તમારો નથી પરંતુ સહિયારો પુણ્યોદય છે એમ માનો! આ નક્કી કરો કે મારા પુણ્યોદય ઉપર કેવળ મારો અધિકાર નથી એમાં પ્રત્યેક સાધર્મિકનો હિસ્સો છે.

પછી તમારા સાધર્મિક પ્રત્યે તમારી દષ્ટિ કેવી બનશે તે જાણો છો? તમારા એક નિકટના સ્નેહી પ્રત્યે જેવી દષ્ટિ હોય તેવી! એ દષ્ટિ જ તમને પછી ઉદાર બનાવશે. અને આ રીતે આવેલી ઉદારતા ધર્મમહેશનો નક્કર પાયો બની જશે!

પુછના મ્હાન પર જના પાસા સોનરને તાકીમ લયે પ ઉ
 ૧ માટે એની ખાત કાવળના દાખલ થવું પ છ

ધર્મસાધના એકવ મુજ છે આપના નાન કમ વચ્ચ, ધમ અને
 ૧ વચ્ચ ધમસાવનાના મુજબ ગુના જવા પાયા આપના તાકીમ
 ૧૫૦? તાકીમ લોપા રેવના સોનર મુજબ મ્હાન ૧ જાવ ના નનો
 ૧૦ દુરંદા થાવ જના પસમા ૧૫૦ નના પસની કયી નાચ્યાં ૬ ?

આપનાં કેરેય જ દુરંદા થવ તી છે ૫ મા માના ધમપસની
 ૧૦૦ જ આપના નાચ્યાં કયે છે

ધર્મસાધનાના મ્હાનમા જવા પુવ ગુનાની સાધનાની તાકીમ
 ૧૫૦ની છે એકલોસ ગુનાના એકલા બનીને પાસે કાવળપસની ધર્મ
 સાધનાના મ્હાનમા જાઓ જ ના પાસે એ ગુજ કપું જાવ છે? કયીની
 ૧૫૦ને કયે ૧૫૦ મજ છે કુજાવ, આપના સોનરને લાધ અજુ ૧૫૦
 ૧૫૦ દીને ન કાઢ

પાસે તમ જાવના પસની રાહીને લાગ્યા જ પસાવનાના પસમા
 ૧૫૦, ન પસની રાહીને કાન પ્રતિપાદ વજાવનાના બનવાના

ગુનાની તાકીમ લોપા રેવનાની ધર્મસાધના કાવળજુવ હરાયે નાંડ
 ૬૧

સિંહ અને ઉંદર

પાંજરામાં તો બંને હોય છે : સિંહ અને ઉંદર. પરંતુ પાંજરામાં અને પાંજરા બહાર બંનેની વૃત્તિ અને પ્રવૃત્તિમાં ભેદ હોય છે.

પાંજરામાં રાટલીનો ટુકડો જોઈને ઉંદર પાંજરામાં પેસવાનો વિચાર કરે છે અને પ્રવૃત્તિ કરે છે પાંજરામાં પેડા પછી જ્યાં સુધી એને ખાવા—પીવાનું મળે છે ત્યાં સુધી તેમાંથી નિકળવાનો પ્રયત્ન નથી કરતો.

જ્યારે, સિંહ પાંજરામાં ગમે તેવો શિકાર જુએ પણ પાંજરામાં પેસવાનો વિચાર કે પ્રવૃત્તિ નથી કરતો. છળ—કપટથી એ પુરાઈ જાય છે તો હર સેકંડ એ પાંજરામાંથી મુક્ત થવાનો વિચાર અને પ્રવૃત્તિ કરે છે, અને લાગ મળતાં ભાગી છૂટે છે

સસાર પણ એક પાંજરું છે ને ? પાંજરામાં વિવિધ પ્રકારની પાંચે ઈન્દ્રિયોના વિષયો જોઈને તમને શું વિચાર આવે છે ? એ મેળવવા પાંજરામાં તમે વસો છો ? જ્યાં સુધી પાંજરામાં વિષયો રહે ત્યાં સુધી પાંજરામાંથી નિકળવાનો વિચાર કે પ્રવૃત્તિ થાય છે ?

તમે સંસારના પાંજરામાં પુરાયેલા ઉંદર છો કે સિંહ ? સંસારના પાંજરામાંથી છટકવાની વૃત્તિ અને પ્રવૃત્તિ જો હોય તો સિંહ !

માનો કે તમે એક જંગલમાં ભૂટા પડી ગયા છો. વેશાખ—જેદના ધોમ પામતા દિવસો છે. તમે ખૂબ ખૂબ ભટક્યાં...ત્યાં તમને રાજમાર્ગ મળી આવ્યો. એટલું જ નહિ, રાજમાર્ગ પર ચિતલ જલની પરમ પક્ષ દેખાઈ બાજુમાં સદાવ્રતનું મકાન પણ જોયું? કેટલો બધો આનંદ થાય?

તમે ઝડપથી ત્યાં પહોંચ્યા. સદાવ્રતમાં જઈ પેટ ભરીને ભોજન કર્યું. પરમે જઈને તૃપ્તિ મિટાવી અને વિશાળ વટવૃક્ષ નીચે જઈ તમે આરામ કર્યો.

આ ખાવામાં—પીવામાં અને આરામ કરવામાં શું તમે તમાગ સ્થાને જવાનું ભૂલી જાઓ ખરા? શું સ્વસ્થાને જવાનું માંડવાળ કરી દો ખરાં? કોઈ વટેમાર્ગ આવીને કહે કે “અમે અમુક ગામે જઈએ છીએ. આવવું હોય તો સંગાથ થયે.” શું જવાબ આપો? “તમારે જવું હોય તો જાઓ, અહીં ખાવાનું મળે છે, પીવાનું મળે છે, આરામ માટે મજનો વડલો છે.. હું તો અહીં જ રહીશ. ? એમ? કે સંગાથ મળતાં તુરત જ, આરામ છોડી ચાલવા માંડો? તમે જાણો છો કે સૂર્ય અસ્ત થયો કે પરબ બધ થઈ જાય છે. સદાવ્રતનો નોકર ચાલ્યો જાય છે. પછી તો હોય છે જંગલતા પશુઓ. તમે સૂર્યાસ્ત પૂર્વે પોતાના ગામે પહોંચી જવા માટે સદાવ્રતનો, પરબનો અને વડલાનો મોહ છોડી ચાલવા માંડો છો

ભવ—અરણ્યમાં ભટકતાં ભટકતાં આ મનુષ્ય જીવન મળ્યું છે. કે જે સદાવ્રત, પરબ અને વડલા જેવું છે શું તમે તમારા સ્વસ્થાન મોક્ષે જવાનું ભૂલી તો નથી ગયાને? નિર્ગ્રંથ સાધુ પુરુષો મોક્ષ નગરે જનારા વટેમાર્ગ છે. શું તમને એમનો સંગાથ ગમે છે?

એમની સાથે ચાલી નીકળવા તૈયાર છો? તે માટે ઘર—બાગનો મોહ છોડવા

એક નવનરમ્ય મુર્તિનું સર્જન કેવી રીતે ગાય છે?

સર્વ પ્રથમ, કુશળ શિલ્પી જોઈએ તેની કલ્પનામાં ભવ્યતા, મૌન્ય અને ઉત્સાહ હોવા જોઈએ. પાપાણમાં પણ વિશેષ યોગ્યતા જોઈએ. પાપાણ નિર્માણ જોઈએ. શિલ્પીનાં ટાંકણાં મહન કરી શકે તેવો જોઈએ.

શિલ્પી કુશળ હોય, તેની કલ્પના પણ ભવ્ય—સુંદર હોય, ઉત્સાહ આદ્ય હોય, પરંતુ પાપાણ દોષયુક્ત હોય, અને ટાંકણ પડતાં જ ચૂરેચૂરા થઈ જાય તેવો હોય તો? શું નવનરમ્ય મૂર્તિ બની શકે ખરી?

આપણે જો આત્માનું ઉન્નત—પવિત્ર સર્જન ક'વું છે તો આપણા આત્માને ગુરુદેવના હાથમાં મોંપી દેવો જોઈએ ગુરુદેવને તેમની ભવ્ય સુંદર કલ્પના મુજબ આપણા પર ટાંકણાં મારવા દેવાં જોઈએ. સ્થિરતાથી એ ટાંકણાંના પ્રહારો સહન કરવા જોઈએ.....તો પાપાણ જેવા આત્મા માંથી પરમાત્મ—સ્વરૂપ ઉપસી આવશે.

પાપાણ કદીએ આગ્રહ કરતો નથી કે “માર્ગી ઈચ્છા મુજબ ટાંકણાં મારો.” એ તો શિલ્પીના હાથમાં પોતાનું સંપૂર્ણ સમર્પણ કરી દે છે! શિલ્પી પોતાની ઈચ્છાનુસાર જ્યારે ચાહે ત્યારે ટાંકણાં મારે છે. જેટલાં મારવાં હોય તેટલા મારે છે!

આપણે આપણી ઈચ્છાઓને બાજુએ મૂકીને કુશળ ગુરુદેવને સમર્પિત થઈ જવું જોઈએ. તેમનો ઉત્સાહ અને ભવ્ય—સુંદર કલ્પના મુજબ તેમને કામ કરવા દેવું જોઈએ.

દુષ્ટ વિચારો

સ્વામા માત્રા જના અવાનક આ । આપ ન પડે જવાય... ત્યા
કરું કુખ થાય છે ? તરિન ન માત્રા મેનો કર્યા બહુ પચાતાય
થાય છે ।

અમ માં દુષ્ટ વિચારના આ રાગ બન પડે ત્યાર ત્યા કર્યુ કુખ
થાય છે । કે ના રાગનાય થાય છે ?

અમમ વિચાર કયો પાછળ નીકળ કુખ અને પચાતાય વિના યુન
આપાય બં વિના થી પાછા નહીં પડેને.

અમા વિચાર બેટા ડિગ કુખાં બધી કામ્યપ્રવીન વિના ના
કુખમાં જ પ થાનું થય

અમા વિચાર । આપાવવાની નીકળ કંબલા વિના અમા વિચાર
નહી જ આપ

આ માની રોગ

દાના રોગો અવાનકાર પ્રત્યુ પ્રમ બન છે ન ? દાના સુખમાં
સુખ્ય રાય થાય કે ની આપના થો રાગરન તમ નિવાનકુલ છે ।

આત્માના રાગો અવાનકાર કારિય જાન છે ? નવારા કામ્ય થા
કાઉ રોગ તમન કાઉ થાય ન અવાય અને નવારા આત્માનો પ્રાપ્ત છે
કર્મ કે ના ન પ્રિય જાન છે ?

જર્ણ સુધો આ વિધિ ન કમર ત્યા સુધો આત્માકેરન બન છે
કા ત્યા સુધો પમની આપાવના બીંદુ થા કા

મથ આ આત્મા રમનું કોવર છે આત્માના રે ન ક ન રમન
માથ પડે કોવર રેવાન થાય છે કથા રન ?

ચિનેમા જોતી વખતે મન એમ કહે છે કે, “સિનેમા જલદી પૂરું ન થઈ જાય તો ચારું!” ચિનેમા જોઈને બહાર નીકળ્યા પછી મન પર ચિનેમાનાં દરશો ગમતાં રહે છે...મુખ એની પ્રશંસા કરે છે.

ભગવંતનાં દર્શન કરતી વખતે મન શું અનુભવ કરે છે? “જલદી ભગવાનના મંદિરમાંથી ન નિકળાય તો ચારું!” એમ? મંદિરની બહાર નીકળ્યા પછી મન પર ભગવંતની મૂર્તિ ગમતી રહે છે? દર્શન કર્યા પછી.....બહાર નીકળીને મુખમાંથી એની પ્રશંસા કરાય છે?

ભાગ્યશાળી! પ્રત્યેક ધર્મસાધનામાં રસાનુભૂતિ કર્યા વિના આત્મ-સંતોષ નહિ થાય. એકાદ ધર્મસાધના તો એવી પકડી લેા કે જેનું વ્યસન લાગી જાય રાતદિ’ તેનું સ્મરણ અને પ્રશંસા કરવાનું દિલ થાય. પછી મોક્ષ દૂર નથી.

દિવ્ય ટેલીફોન

નમાર થું ચોઈએ છે? બુધોને? જાએ કો. પગથિ ભરવાની કુશને તે બજથ થું નય થાજરા આસપથ છે? કો જોઈ નયે દરિયાને કાને?

નય જાયા છે એ દિવ દરિયાને કયા છે? કો પંથ પગથિ ભર થનાનું નામકથગમ. જાન. એ દેશોદાન છે એના દ્વારા નય કાઠા કુપો દિ જડેન થાનથોન કો ઘણા

કાપ જાગ મુરકથો આપ, મુજવમથા પા નયાર કોપા કા દેશોદાન યાથમથા થરા

કો પંથ પગથિ ભરવાની કુશને આજ બુધોની કુશને છે એથની કુશને આપમ કાઠએ છતાં બુધો કોપા થિના પાછા થયોએ ને ના કટથો બપો મુખોલ કાથાથ

ધિગાલવાયાની કુશને જાયા કયીન કો "મું ધિગાલવાયાની કુશને જા? હું." કાન થર પાછા કાથા કાથ મથાથનાં નયાર મથાથનો કપાથ થય ન. કો ધિગાલવાયાન નય કમું નયા. જર્થ છે " આપમ થરમાથાના ઘોડા દેશ કાઠએ થીએ ન? થર કોલ કપા કાથનાર છે?

તમારી પાસે એક મણ ઘડે પડ્યા છે. તમારે તે કોઈ કારણસર કાઢી નાખવા છે, તો તમે શું કરવાના? તમારી પાસે જે આવશે તેને ઘડે આપવાનું તમે લક્ષ રાખવાના. કોઈ તમને આપવા આવે તેવી અભિલાષા નહિ જ રાખવાના અને કોઈ તમને આપવા આવશે તે તો તમે નહિ જ લેવાના!

એમ જે આપણે ‘માન’ની અનંત રાશી આપણા આત્મામાંથી કાઢી નાંખવી છે, તો આપણે શું કરવું જોઈએ? જે કોઈ આપણી પાસે આવે અથવા આપણે જેની પાસે જઈએ તેને ‘માન’ આપવાનું લક્ષ રાખવાના ને? કોઈ આપણને ‘માન’ આપે તેવી અભિલાષા તો સ્વપ્નમાં પણ ન જાગે ને? અને જે કોઈના માનદાનની આપણે અભિલાષાવાળા છીએ તો એ ફલિત થાય છે કે આપણે આપણી પાસે પડેલા ‘માન’નો અનંત રાશી કાઢી નાંખવી નથી! રાખવી છે. વધારવી છે!

મનુષ્યે ‘માનદ’ બનવાની જરૂર છે. આપણે જે માન.. અભિ-માન કાઢી જ નાંખવું છે તો માનને પાત્ર અન્ય જીવોને માનવું દાન કરવું જોઈએ

પછી, કોઈ આપણને ‘માન’ ન આપે તેનો ખેદ તો રહે ક્યાંથી! બલ્કે ક્યારેક કોઈના મત્યાગ્રહથી લેવું પડે તો ખેદ થાય! ‘અરે, મારે જે કાઢી નાંખવું છે, તે વળી ક્યાં ગળે વળગ્યું..’ આવો બળાપો થાય.

હાડ ના દવાખાનામાં એ પ્રકાર ના માલિકા આવે (૧) દર્દીના બાનં (૨) મિત્રો તરીકે આવે છે પાનાના અને મિત્રાવધાની દવાકરતા મિત્રો આવે ■ હાડ ને મજબૂત આડ અને પાના ક વા દર્દી હાડની પાત પાનાના દર્દીની પાત ક છે, અને અને કુ ક વા આડ વાગ્ય ઓધ પાપમાની પ્રાપ્તિ ક છે જ્યાં મિત્રોઆવીને દુનિયાવગની પાના ક છે પ નું પાનાના પાની પાત નાં કરે

સાધુપુરુષા આવે પાનાના હાડ ક છે તમના પાતે તમ કયા દવાકરતા જાના છે? દર્દી તરીકે વા મિત્રાવ? હું તમ કાં ન્યાની વિગતો—જાની સાધુ પાતે જાતે તમારા જાના તરફના આત્માના મના દવા? કયો રીત કયા? ઉપના ઉપના ક રીતો મુરતમો? તમ ન વાત કુ કરવા માટે ઓધ ઉપધાગ આ વા? કયા ઓધ ઉપધાગ વનરમાન સાધુ પુ ક તમને મના—આત્મા તમ તમા વા વ પાના કરે?

હું સાધુપુરુષા પાતે જાતે દુનિયાવગની પાના તા નથી કરતાન? હાડ ના તા તમે હાડ નથી જાની જાના નીવતર ઓછોના?

મારેતરમો જાત પાનાના રીત સાડ છે અને ન કુ ક વા જા હાડ પાત જાત છે તમા રીતમાં હાડના રીત ક વા ઉપા રમ ક જ નથી? તનું અને તા પાનાના જ રીત તરફ જાતે, ક છે રીત હાડ વ પાત જાતે રીતની જાતે આ છે પ નું તમ રીતને જાત ક છે ક હાડ પાતે રીતની જાતે જાત છે

તમે દેશના કોઈ મહાન નેતાને તમારે ઘેર આમંત્રણ આપ્યું. દેશ-નેતા તમારે ઘેર આવ્યા પણ ખરા, પરંતુ એમને ઓક મેલાઘેલા ઓરડામાં ઉતારો આપો...જે તે ખાવાનું—પીવાનું આપો, એમની સાથે શાંતિથી બેસીને વાત પણ ન કરો તો શું પરિણામ આવે?

એમ, તમે શ્રી નવકારવાળી (માળા) હાથમાં લીધી ઓટલે પરમાત્માને તમારે ઘેર આમંત્રણ આપ્યું. પણ તેમને મેલા—ગંદા મનના ઓરડામાં બિતારો આપ્યો...ઉતારો આપીને તેમની સાથે વર્તાવ કેવો રાખ્યો?

શું માળા હાથમાં લઈ, જે તે વિચારો કરો તેમાં આમંત્રિત પરમ પુરુષ પરમાત્માનું અપમાન નથી થતું? અને એવું અપમાન કરીને એ પરમપુરુષ પાસેથી કલ્યાણની આશા રાખો છો?

ભગવંતની મૂર્તિને જેમ પવિત્ર ભૂમિ પર સ્થાપન કરો છો તેમ ભગવંતના નામને પણ પવિત્ર મનોમંદિરમાં સ્થાપન કરવું જોઈએ. અશુદ્ધ અને મલીન ભૂમિ પર મૂર્તિની સ્થાપના કરવાથી આશાતના છે, એ વિચાર આવે છે? પછી મન શુદ્ધ થાયી થાય?

ઉન્નતિનો ઉપાય

પતનની ઉડી ખીણમાંથી નીકળીને ઉન્નતિની ટોચે પહોંચેલા-કોઈ આત્માને તું જુએ છે, ત્યારે શું વિચાર આવે છે?

‘એના પુણ્યનો ઉદય...આપણા પાપનો ઉદય...’ આમ મન-મનાવી તો લેતો નથી ને? જો એ રીતે મન મનાવી લઈશ તો તું ઉન્નતિના ચક્રાણું એકાદ પગથિયું પિણું નહીં ચઢી શકે!

તું એ વિચાર કે: ‘જો પતનની ઉડી ખીણમાંથી કેવી રીતે નીકળ્યા? એણે નીકળવા માટે કોનો સહારો લીધો? તું એને મળીને, એ ઉન્નતિની ટોચે કેવી રીતે પહોંચ્યો, એની રસભરી-આનંદ રોમાંચક વાતો સાંભળ. બસ, પછી તું પણ એ રીતે પ્રયત્નમા લાગી જા. ઉન્નતિની ટોચે જરૂર પહોંચીશ.

નુ બાનસક વિનાથો તેન પાકો ન પડે શુ બાનુ ન કાપે છ
નેમો કા વિન નથો આશુ?

નુ વિનાથ વિના નાન કામકો ન કા વિના (૨) વિન
શ મનપાક નન વિન / ૨૧૫૬ બ

વિના પ વિન કામકો ન કા નુ નથો કા ર વ બના (૨)
/ વિનાથ નુ જા રા વિનાથ ના નન કા ના ના ના ના ના ના ના
૨૨ કો વિનકા નાનકા ના કા કા ના ના ના ના ના ના ના
૨૩

બ વિનાથ વિનકા નાનકા ના ના ના ના ના ના ના ના ના
પા નુ કામકો ના ના ના ના ના ના ના ના ના

વિદ્યાવિનય વિનય

પ્રથમકા નાથ નાથાન મથકે ૨ બા નુ ના ના ના ના
કામકો નાથા નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ
૨૪ નાથા નાથાન નાથ નાથ

નાથા નાથાન નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ
૨૫ નાથા નાથાન નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ

નાથા નાથાન નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ
૨૬ નાથા નાથાન નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ

નાથા નાથાન નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ
૨૭ નાથા નાથાન નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ
૨૮ નાથા નાથાન નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ

નાથા નાથાન નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ
૨૯ નાથા નાથાન નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ
૩૦ નાથા નાથાન નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ

ભવિનવ્યતા! ભગવંતે “ભવિનવ્યતા”નો કેવો મહાન મિહાનત બતાવ્યો છે!

તું સતાપ ન કર. ક્વેથ ન કર. તારું અભિલષિત ચિદ્ર ન થાય ત્યારે કોઈના દોષ ના જો કોઈના પર રોષ ન કર આ વિચાર કર. “જેવી ભવિનવ્યતા હતી તેવું બન્યું! બને છે, અને બનશે!”

પુરુષાર્થ ભને પ્રમળ હોય ભાવના પણ ભલે નિર્મળ હોય, પરંતુ તેવી ભવિનવ્યતા અનુકૂળ ન હોય તો કાર્યમિદ્ધિ ન થાય તેમા ભલે બીજા જીવ નિમિત્તા બની જાય મુખ્ય કાગળ ભવિતવ્યતા! આ સિદ્ધાંતને અવસરે-અવસરે જો અમલમાં મૂકવામાં આવે તો તેથી ઘણી ચિત્તાચાતિ રહે છે

કલ્પનાની કળા

દુઃખ? તું દુઃખી છો? કલ્પના, કેવળ કલ્પના! સુખ અને દુઃખ આપણી કલ્પનાના સર્જન છે.

દુઃખની કલ્પના જ ન કરે તો? આ કળા હસ્તગત કરી લેનાર સંસારમાં કોઈ દુઃખનું દર્શન નહિ કરી શકે પિછી દીન થવાની વાત જ ક્યાં રહી?

જ્યારે કોઈ પ્રસન્ન, વ્યક્તિ કે પદાર્થ, તારા ચિત્તામાં અપ્રમન્નતા ઉભી કરે તે પ્રસન્નાદિનું ‘આ પણ ભાવિમા કોઈ સુખ માટે છે’ આ વિચારથી દર્શન કર કલ્પના સુખની બની જશે

તું આ વાત પર સ્વસ્થ ચિત્તે વિચારજો આ બહુ કડીન વાત નથી થોડોક માનસિક પુરુષાર્થ કરીશ એટલે તને આ કળા હસ્તગત થવા માંડશે.

, જીવનમાં રચનાત્મક કંઈક વિચારીશ તો સફળ છે કેવળ ભાવનાના ઘોડા કે જેના પર આરોહણ થઈ શકે નહિ, તેનાથી કંઈ વળશે નહિ. તારા જીવનમાં ઉપયોગી એવી કળા હસ્તગત કરી લે

ભજ? શનો ભજ? ક પોતેનના ? મુ , આશાને અપમેત્તને
વર્ષો ભજ ન જવાના । ભ? અન્નભક્ત યાચન દ્રિય ન જવાના હશે
ના જ શરૂ તથા ગાંધી માટે? જ ભાના અગ્રણ્ય જવાન જ શરૂ
તનો પાલન વિગત ભજ-સાકારી રિદ્ધિ થા માટે બતાવે?

ମିଶ୍ରଙ୍କ ଭଳି ଆହୁରଣ କରାଯାଏ କିନ୍ତୁ ସାମାନ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଏହା ଏକ ସ୍ଥାନରେ ନୁହେଁ । ଏହା ଏକ ସ୍ଥାନରେ ନୁହେଁ । ଏହା ଏକ ସ୍ଥାନରେ ନୁହେଁ ।

ਜੁ ਮ ਸ ਮਾਨ ਤੇ ਨੀ ਚਾਨੀ ਕਰ ਜਰੀ ਕਾਕਰ ਨੀ ਕਾਖਰੀ
 ਨਿ ਮ ਨ ਮਾਨ ਤੇ ਨੀ ਚਾਨੀ ਕਰ ਜਰੀ ਕਾਕਰ ਨੀ ਕਾਖਰੀ
 ਨਿ ਮ ਨ ਮਾਨ ਤੇ ਨੀ ਚਾਨੀ ਕਰ ਜਰੀ ਕਾਕਰ ਨੀ ਕਾਖਰੀ
 ਨਿ ਮ ਨ ਮਾਨ ਤੇ ਨੀ ਚਾਨੀ ਕਰ ਜਰੀ ਕਾਕਰ ਨੀ ਕਾਖਰੀ

अनुसूचित जाति

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

[illegible][illegible]

የሕገ መንግሥቱ አንቀጽ 21 ንዑስ አንቀጽ 1 ላይ የተገለጸውን መብት ለማስፈጸም ስልጣን ለሕዝብ ብቻ ይኖራል፡፡

1961 444 4000

એક પસંદ કરો

તમારે શું લેઈએ છે? બાહ્ય સુખો કે આંતર શાંતિ? તમે બંને માંગશો તો નહિ મળી શકે! કેમ એ પ્રશ્ન ન કરશો. એવી જ મનાતન વ્યવસ્થા છે.

બેમાંથી એક પસંદ કરો. તમે જો બાહ્ય સુખો માંગશો, તો પણ મળી શકેશે, ધર્મ એ પણ આપી શકે છે... પરંતુ બાહ્ય સુખો તમારી પાસે ટકશે નહિ. તમને નિર્ભયતાનું સુખ નહિ મળે. તમે એ સુખોના પરતંત્ર બની જશો. એ સુખોના ઉપભોગની આદત પડી ગયા પછી જ્યારે એ સુખો તમારી પાસેથી ચાલ્યાં જશે, ત્યારે તમારી સ્થિતિ કેવી સર્જશે, એનો વિચાર કરો.

તમે જો આંતર શાંતિ માંગો છો, તો તમારે તત્કાલ તો, ત્યાગના અભ્યાસ કાળમાં કષ્ટ સહન કરવાની તૈયારી રાખવી પડશે, આંતર શાંતિ માટે જેમ બાહ્ય સુખોનો ત્યાગ કરવાનો છે તેમ આંતર કષાયોનો પણ ત્યાગ કરવાનો છે. જેમ જેમ બંને પ્રકારનો ત્યાગ થતો જશે, તેમ તેમ તમે આંતર શાંતિ અનુભવશો.

‘જ માન્ માનુષાન્ મનુષ્યન્ જનન ડમારવાનિજનું

આ કથન જન જ્યાં રમુનિર્માં આપ છે ત્યાં [૩ ધર્મી ૩૬ ૭

શું પું મનુષ્ય નથી? શું પું મનુષ્ય નીકની યવનાથા નથી?

જ્યાં નુરી રવિવક નુખા માગ પુરવાથ [જન છે ત્યાં પું પું
મનુષ્ય નથી, વિષય નિ મનુષ્યન ન છાજ નવ ન ધર્મજ જ્યાં મનુ
આવતાં । વાલી ત્યાં ૧૧૭ ત્યાં વિષય [૧ ?

આપથી નિ-કાનં નું પાત્ર વિષય નથી, આપથી નિનું પાત્ર
ના ૩૬ ધ માત્રા નીધ ૩ ૭૫ ધ માત્રા પ્રત્ય નિ ૩૧ ઘીન ના મનુષ્ય
છીન !

૭૭૭

ધોરતાનન કે નુસ વા માટે વાનના કોન જન ના જનના મનના
કોન વાખોન ધોરતાનન કાનુસરી જાકાઠા નિર્મા વાનના ત્યાન ૩ વા માટે
વાનના આધિનાના વાન કરા અથા કથાનાના થમ ત્યાન ૩ ૬ કાર્તિ
વાર્ધિય ૭૮ કોઈ વાનના આધિનાના કથાનાના કોન વાખવા થમ નવા
પ્રત્ય થમ વિષય કી ૭૫૦ ૨૫૫૧૮ વાખા

વાનના કથાના થમ પર્ષિ થવ કી જથ, કાતા ૩ વાન વિષય વિષય
કથાર્ધ જથ થવ મુખયા કર છે જથન અથાવ નથા ૩ ૬ ૩ ૭૫૦ થ
વાન મુખયા કર્ષી છે ૭૫૦ થ થથી કે વાનન કથાર્ધાવ અથ ૩
કી જથ

વાન ઉપરથી ના વિષયના કથાર્ધ કરે છે વિષય અથાવ જથન કથા ૩
કે ન થથી કરે અર્થીવ જથના અથ ૩૬ ૩૬ ૩

ભવવૈરાગ્ય

અર્થ ગુણો અને અર્થ ધર્મ ભવવૈરાગ્ય પર રહેલા છે. એટલે જીવનમાં ગો પ્રથમ ‘ભવવૈરાગ્ય’ કેળવવાનો પુરુષાર્થ કરવાનો છે ભવવૈરાગ્ય કેળવવા માટે ચાર વાતો પર લક્ષ કેન્દ્રીત કરવું પડે.

- (૧) ભવસ્વરૂપનું ચિતન.
- (૨) કર્મવિપાકનો વિચાર.
- (૩) આત્મના શુદ્ધ સ્વરૂપનું ભાન.
- (૪) પરમાત્માની આજ્ઞા પ્રત્યે બહુમાન.

આ ચાર વાતો મનમાં રમણ કરતી થઈ ગઈ એટલે ભવવૈરાગ્ય આવ્યો સમજવો. પછી બીજા ગુણો કે ધર્મો માટે મહેનત કરવી નહિ પડે. સહજપણે જ ગુણો આવશે અને ધર્મ તરફ વળાશે

વૈરાગી

વૈરાગ્ય એટલે સંસાર પર દ્રેષ, હેવો અર્થ ન કરશો! વૈરાગ્ય એટલે રાગ અને દ્રેષની લાગણીઓ મંદ થઈ જવી.

જે આત્માઓને વિષયો પ્રત્યે રાગ અને દ્રેષ હોય તેમના પ્રત્યે પણ વૈરાગી તો કઠ્ઠણાસભર હોય. “હું એ આત્માઓને કેવી રીતે રાગ દ્રેષમાંથી બચાવી લઉં” જે વૈરાગીને બીજા જીવો પ્રત્યે દ્રેષ થાય છે, તો ઉડે ઉડે પણ વિષયો પ્રત્યે રાગ રહેલો છે. એમ સમજવું

વૈરાગીમાં દ્રેષ ન હોવો જોઈએ.

શુભની વિધાતા અને દુઃખનો દ્રેષ તા । અંતઃસ્થાને ધારિતો
શુભનું કાનુજર નહીં કે તા દ. ધારિતો શુભપુર નનુજર કે તા મા
નાર શુભન લાગતા અને દુઃખને સાન્ય થીનનું પડે.

તાર શુભના કષ્ટ ભનું ભાન કરવાનો છ ? શુભ છે જ વાનું ! જા
નન તો દુઃખન કાવામાં કે વાની છે ! કમ કે દુઃખ જ માત્ર છે !

પ તુ કાઈ ૧૦-૧૦૦ વર્ષની જિંદગીમાં આવના દુઃખને સમતા
પૂરે સાન કીજ તા અવિભક્તનું અંતર શુભ તારે કામાં આશે
પ ઇ

ભૂમિ

જના ત જ્ઞાનપૂર્વક ભાન કરવા, ઇશ તના ઉપચારના વિચાર ન
કે વા બેઠાને જા વિચાર વા વાર આવતા ૧૧૫ તા તન ભેષ કરવા
માટે તા ? તુ ન ઉપાયા કી ઇશ બેઠા

જ ભજવા વા પ તુ આવતા ઇશ, જાન તના ભાવ ન કહે જાના
ઇશ તા તના માટે જાન તા વિચારનું બેઠાને કે તું કમ ભાન ભશે
કરી જાના તાર જા પેન વિવા તુ બેઠાને કે અર કિવલ તુ ભાવની
જાઓ ભૂમિતા પ પાઓ છે

ભજવા કો જના ભાન કર્યે જાશે જા જાઓ ધારિતો કાનુજર
જ્ઞાન થક ભજવા વાનના ઉપચારનો કો શુભતા કાનુજર થક છે
ન વાનારીક કાનુજર થક ન કુલિષ છે શુભતા કાનુજર તો કાનુજર
જાનાર શુભતા રચના કરવાનો જ્ઞાન થક છે

આત્મવિશુદ્ધિ માટે

મહત્ત્વવૃત્તિ અને ત્યાગ, આ બે વાતો પર પૂર્ણ ધ્યાન રાખશો. ઈચ્છા મુજબ ન મળે તો સહન કરી લેવું. જે જરૂરિયાતથી અધિક સંપત્તિ મળી જાય તો તેનો ત્યાગ કરી દેવો. સુખી અને શાંત જીવન જીવવાનો આ માર્ગ છે.

ભોગ—આનંદની વૃત્તિ તમને સાગું શાન્તિમય જીવન જીવવા દેતી નથી. આ જીવન આનંદ માટે નથી, આ જીવન જગતના જડ પદાર્થો પાછળ ભટકવા માટે નથી, એ ન ભૂલશો. આ જીવન તો ઉચ્ચ મનો-બળપૂર્વક આત્મવિશુદ્ધિ કરવા માટે છે. આ વાત સતત યાદ રાખજો.

ત્રિવિધ શુદ્ધિ

આત્મશુદ્ધિ કરવા પૂર્વે કાયાની શુદ્ધિ અને મનની શુદ્ધિ કરવી જરૂરી છે. આભશ્ય ભોજનનો ત્યાગ, અપેક્ષ પાનનો ત્યાગ, અને સ્ત્રી સંસર્ગનો ત્યાગ કરવાથી કાયાની વિશુદ્ધિ થાય છે. પછી કર્મવાની મનની શુદ્ધિ શબ્દ, રૂપ, રસ, ગંધ અને સ્પર્શના મલીન વિચારોને મનમાં ન પેસવા દેવા. તે માટે પંચપરમેષ્ઠિની દુનિયાની કલ્પના રિથર કરો જ્યારે વિચાર કરો ત્યારે પંચપરમેષ્ઠિ વિષયક જ વિચાર કરો. પછી કરવાની આત્મશુદ્ધિ. તપ, ત્યાગ દ્વારા, જ્ઞાન—ધ્યાન દ્વારા, વિનય—ભક્તિ દ્વારા, કર્મોનો ક્ષય કરવો તેનું નામ આત્મવિશુદ્ધિ આ ગીતે ત્રિવિધ શુદ્ધિ દ્વારા જીવનને સફળ બનાવવાનું છે

જન્મના ધર્મ થયે આપણે કષ્ટ વિના નહીં જીવે નીં મન. જન્મ
નના વધુન વધુ ધર્મ થયે તારી જીવન ધૃતિ થયે

જન્મના ધર્મ થયે આપણે કષ્ટ થાત નહીં તો. અન્યાયાના
ધર્મ થયે કષ્ટ થાય જો અન્યાયાના ધર્મ થયે વિના અન્યાયાના ધર્મ થયે નું
નહીં કષ્ટ થાય

માત્ર અન્યાયા પુરુષાના ધર્મ થયે જ જીવન થાય જીવન પ્રાપ્ત
કષ્ટ થાય કષ્ટ થાય

અન્યાયાના ધર્મ થયે અન્યાયા માત્ર અન્યાયા થાય કષ્ટ થાય
જ નથી થાય જો અન્યાયા પુરુષાના કષ્ટ થાય અન્યાયા થાય અન્યાયા
નહીં થાય અન્યાયા પ્રાપ્ત થાય

ધર્મ અન્યાયા

નહીં જો જો કષ્ટ થાય અન્યાયા થાય અન્યાયા થાય અન્યાયા થાય
અન્યાયા થાય અન્યાયા થાય અન્યાયા થાય અન્યાયા થાય અન્યાયા થાય

નહીં જો કષ્ટ થાય કષ્ટ થાય કષ્ટ થાય કષ્ટ થાય કષ્ટ થાય
અન્યાયા થાય અન્યાયા થાય અન્યાયા થાય અન્યાયા થાય અન્યાયા થાય

અન્યાયા થાય કષ્ટ થાય અન્યાયા થાય અન્યાયા થાય અન્યાયા થાય
અન્યાયા થાય અન્યાયા થાય અન્યાયા થાય અન્યાયા થાય અન્યાયા થાય

બુદ્ધિ અને હૃદય

મહાપુરુષોના હૃદય સુધી જ્યારે આપણી બુદ્ધિ પહોંચે છે, ત્યારે બુદ્ધિ અટકી જાય છે. અને આપણું હૃદય નાચી ઉઠે છે

મહાપુરુષોના સત્કાર્યોની પાછળ તેમના જે ભાવો જગ્રત થયેલા હોય છે, તે ભાવોનો જ્યારે ભાવના ભરેલા હૃદયે વિચાર કરીએ છીએ ત્યારે એવો અકૃત્રિમ અને અનહદ આનંદ અનુભવાય છે કે જે વર્ણનાતીત છે.

પરંતુ મહાપુરુષોના હૃદય સુધી આપણા હૃદયને લઈ જવા માટે વાહન જોઈએ છે. તે વાહન છે—બુદ્ધિ નિર્મળ બુદ્ધિ, નિર્મળ બુદ્ધિના વાહન પર આરુઢ થઈને આપણું હૃદય મહાપુરુષોના હૃદય દ્વારે પહોંચી શકે છે.

બુદ્ધિ અને હૃદય આ ગેતે કામ કરતા થઈ જાય, બસ! પછી સુખ, શાન્તિ અને આનંદની આવધિ નહીં રહે.

મહર્ષિવચન

દિવ્યદષ્ટા મહર્ષિઓનાં વચનો ક્યારેક આપણી સ્થૂલ બુદ્ધિથી ન સમજાય ત્યારે આપણે આપણી અશક્તિ કબૂલવી જોઈએ.

બુદ્ધિનું અભિમાન મહર્ષિઓનાં વચનોને પણ અવગણી નાંખવાનું ક્યારેક દુષ્કૃત્ય કરી બેસે છે

જ્યાં બુદ્ધિ ન પહોંચે ત્યાં શ્રદ્ધા સ્થાપિત કરી મહર્ષિવચનોને વળગી રહેવું જોઈએ.

પુદ્ગલપ્રવૃત્તિનુ થાગીના મીનમુજમ્ ।

૬૧૧ આશવાનું મેર ૩] તનું નામ મોન નથી, વિવચ્ચાવ ૫

વચન—કાવાથી પ્રજ્ઞિત ન કરી કનું નામ મોન છે અમોન થયે અન
છે અ પર્થ પાપોના કય ૬ છે

૬૨—૫ ના દોન] આપત વચન મોવવાથી મોનના અંત અના નથી
જ્યાર ૬૨—૫ના દોન આપત વચન મોવવાથી મોન અંત થાય છે
અવા વિધા પાર અનમાં ન પડવા રવા અજ અ કે જાઓ આના /
અર્થિત આપ

મોન થા ય કે વાથી કરીત કરીત પ્રત છે અ આશવાથ કરીતના
નાથ થાય છે અ આશવાથા વિચારના થા નાથ થાય છે અ મુ ક
આશવુ અજ અ કે ૪ આર] અર્થે વચનાં આર ના નવ મોન નથી
નવાથી સ ૧ કરી જાઃ મોન આશવાનો આ રતન રીત અન વચન
—કાવાના થાનાથ થાય પ્રજ્ઞિતોથી અજના દાવાના ૬

સત્ય એ મત્ય છે. જ્યારે જીવનમાં સત્યની જરૂર પડે છે, સત્ય સ્વીકાર્યા વિના જીવન બેચેન બની જાય છે, ત્યારે મત્ય સત્યસ્વરૂપે મમજાય છે.

મેં તેને જ્યારે એ સત્ય કહ્યું હતું ત્યારે તેણે તેને અસત્ય કહીને આવગણી નાખ્યું હતું કારણ કે ત્યારે તેને એ સત્યની જરૂર ન હતી! પરંતુ આજે બે વર્ષના અંતે એણે એ સત્ય વિના જીવનમાં મુંઝવણ અનુભવી ત્યારે એણે એ સત્યને મોનપણે સ્વીકારી લીધું.

કોઈ પણ વાત કોઈને કોઈ કાળની ભૂમિકાનું સત્ય હોય છે. તે કાળની ભૂમિકા આવેથી તે સત્ય સમજાય છે. બીજા સમયે તે અસત્ય લાગે છે. માટે કોઈની પણ વાતને અસત્ય કરીને આવગણી નાંખતા પૂર્વે એની વાત કઈ કાળ-ભૂમિકાની છે, તે વિચારવું જોઈએ, ત્યારે સત્ય પ્રકાશિત થશે

પ્રશ્ન

પ્રશ્ન? પ્રશ્ન જ નથી? હૃદયમાં કોઈ પ્રશ્ન નથી સતાવતો? તો સમજી રાખ, તને જ્ઞાનનો પ્રકાશ પ્રાપ્ત નહિ થાય.

અંધકાર જ્યાં સુધી સતાવે નહિ, ત્યાં સુધી દીપકની શોધ કે દીપકની પ્રાપ્તિનો આનંદ ક્યાંથી થાય?

શું દુર્ગતિના તમામ માર્ગો તે બંધ કરી દીધા? શું અક્ષય સુખ અને અવિનાશી શાન્તિ તને પ્રાપ્ત થઈ ગયાં? છતાં તને પ્રશ્ન ઊઠતો નથી? આશ્ચર્ય!

જ્યારે સંસારના દુઃખો તારા પર તૂટી પડે છે ત્યારે જ તારા ચિત્તમાં પ્રશ્નોની હારમાળા જાગે છે? પરંતુ જ્યાં સંસારનું મામુલી સુખ મળી જાય છે કે તું વિચારશૂન્ય બની જાય છે. પણ જો તું વિચારે તો ત્યારે પણ વિચારી શકાય. સંસારનું સુખ કેમ કાયમી ટકતું નથી? કાયમી ટકે એવું સુખ ક્યાં મળે?

તું આ બે પ્રશ્નો પર વિચારજો પછી એના પ્રત્યુત્તર તને ન મળે તો કોઈ જ્ઞાની ગુરુને શોધજો.

તારી આ વંચના મને અસહ્ય લાગે છે. એક તો તેં તારા બદ-
ઈગદાઓથી એને અન્યાય કર્યો. અને તું કહે છે...‘સહુ પૂણ્યાધીન છે..’!
શું એના અલ્પ પૂણ્યો લેવાના કારણે એને અન્યાય થયો?

તારા તરફથી, તારી મિથ્યા વાગનાઓના પાપે, તેં જેનો ગુનો
કર્યો છે, એને તું પાપ—પુણ્યના ઉપદેશો આપવા ન બેસી જા. તું તારા
પાપ—પુણ્યને જો

તારા પર જ્યારે આપત્તિઓ વરસશે ત્યારે આપત્તિઓ વરસાવનાગ
તને કહેશે ‘તારા પાપના ક્ષણ કપે આ આપત્તિ આવી છે માટે સમતા
ગાખ!’ ત્યારે તું સમતા રાખી જાજે! કેવી સમતા રહે છે, તે તું ત્યારે
જાહેર કરજે!

વિચાર

જ્યારે આપણે કોઈ આપત્તિયા ક્ષમાઈએ છીએ ત્યારે એ આપ-
ત્તિનું કાગળ શોધવા આપણે પ્રયત્ન કરીએ છીએ ‘આ પૂર્વ ભવના
પાપનું ક્ષણ છે’ એમ તૂરત જ મન મનાવી લઈએ છીએ પરિણામ
એ આવે છે કે આપણી વિચારકતા ઓછી થતી જાય છે. આપણી વર્ત-
માન ભૂલનો ખ્યાલ ભૂલાઈ જાય છે

બીજાની ભૂલોને ક્ષમા કરવા માટે- ‘એનાં પૂર્વકૃત કર્મોનું આ
પરિણામ છે એ જીવ તો ભલો છે.’ આ વિચાર જરૂરી છે.

शिवमस्तु सर्वजगतः ।

परहितनिरता भवन्तु भूतगणाः ॥

दोषाः प्रयान्तु नाशम्

सर्वत्र सुखी भवतु लोकः ॥ १ ॥

